Omgevingsdienst Drenthe

Bezoekadres
Westerbrink 1
9405 BJ Assen

Postadres
Postbus 1017
9400 BA Assen

www.oddrenthe.nl
info@oddrenthe.nl

Aan
Raden van de Drentse gemeenten
Provinciale Staten van de provincie Drenthe

Verzending per mail

Ons kenmerk 202500505	**Uw brief van/kenmerk** -	**Cluster** Staf
Bijlage(n) 4	**Behandeld door** M. van den Berg	**Telefoon** 0592-754569
Datum 9 september 2025	**E-mail** m.vandenberg@oddrenthe.nl	

Onderwerp
Aanbiedingsbrief begrotingswijziging 2025 en begroting 2026

Geachte leden van de gemeenteraad en provinciale staten,

Via deze brief ontvangt u de vastgestelde begrotingswijziging 2025 en de begroting 2026 OD Drenthe. Op 8 september heeft het algemeen bestuur OD Drenthe, rekening houdend met uw zienswijzen, hierover een besluit genomen. In deze brief leest u dat zowel de begrotingswijziging als de begroting 2026 ongewijzigd zijn vastgesteld.

Reactiebrief op ontvangen zienswijzen
Op 8 juli heeft u een reactiebrief ontvangen over de ontvangen zienswijzen. Het dagelijks bestuur geeft in deze brief een reactie op uw zienswijzen en de conclusies die daaraan worden verbonden in het voorstel richting het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur heeft deze beantwoording van uw zienswijzen bevestigd. Graag verwijzen wij u voor de uitgebreide beantwoording van uw zienswijzen naar deze brief die als bijlage is opgenomen. Hierna wordt in het kort het besluit van het algemeen bestuur toegelicht.

Begrotingswijziging 2025 - ongewijzigd vastgesteld
In de begrotingswijziging is het jaarprogramma financieel verwerkt. Op de ontwerp-begrotingswijziging 2025 zijn geen zienswijzen ingediend. Het algemeen bestuur heeft deze daarom ongewijzigd vastgesteld. De vastgestelde begrotingswijziging 2025 is als bijlage opgenomen.

Omgevingsdienst Drenthe

Begroting 2026 –ongewijzigd vastgesteld (aandacht ravijnjaren)
De ontwerpbegroting 2026 bevat alleen een indexering en een jaarlijkse reservering voor de aanbesteding van het zaaksysteem. Verder bent u eerder geïnformeerd over de aanpassing van de onjuist verwerkte indexering voor het jaar 2026.

In totaal hebben 3 raden besloten om een zienswijze in te dienen. Daarnaast hebben een aantal raden besloten om geen zienswijze in te dienen maar hierbij wel een verzoek of zorg te delen. In de ontvangen reacties staat het verzoek om verantwoord om te gaan met de besteding van middelen en aandacht te hebben voor de ravijnjaren centraal. Wij willen benadrukken dat wij deze zorgen delen en serieus nemen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is daarom, zoals in de zienswijzen is verzocht, alleen indexering en een jaarlijkse dotatie voor de periodieke aanbesteding van het zaaksysteem opgenomen. Onze inzet blijft om zo verantwoord mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen en waar mogelijk besparingen door te voeren om de toenemende taken en lasten zoveel mogelijk binnen budget te kunnen opvangen. Als bijlage treft u de vastgestelde ontwerpbegroting 2026 aan.

Met de begrotingen borgen we een betrouwbare en toekomstgerichte uitvoering van milieuactiviteiten, zodat we samen met onze partners proactief en resultaatgericht bijdragen aan een schoon en veilig Drenthe. Nu én voor volgende generaties.

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe,

De voorzitter,
R.H. Meijer

de secretaris,
M. Heidekamp-Prins

Bijlagen:
1. Begrotingswijziging 2025 OD Drenthe
2. Begroting 2026 OD Drenthe
3. Reactiebrief op zienswijzen, d.d. 8 juli 2025
4. Bundeling zienswijzen ontwerpbegrotingen

Begrotingswijziging 2025

Omgevingsdienst Drenthe

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

Colofon

Wij zijn Omgevingsdienst Drenthe. We hebben de milieukennis en -kunde, zijn betrouwbaar, innovatief en toekomstgericht. Samen met onze partners dragen we proactief en resultaatgericht bij aan een belangrijke taak: een schoon en veilig Drenthe. Nu én voor de volgende generaties.

Uitgave 8 september 2025

Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA Assen

0800-9102
www.oddrenthe.nl
Regiegroep@oddrenthe.nl

Fotografie: Duker, Santing, Rijsdijk, Game pixel, ER-09.

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

Managementsamenvatting

Het Jaarprogramma is financieel passend binnen de vastgestelde Begroting 2025. Er is echter sprake van onderlinge verschuivingen in deelnemersbijdragen. Dit vraagt om een additionele Begrotingswijziging 2025.

Door middel van een inventarisatieronde is medio 2024 goed zicht verkregen op de totale opgave voor 2025. We hebben een robuust en evenwichtig Jaarprogramma 2025 kunnen samenstellen welke op 16 december 2024 in het AB is bekrachtigd. Op basis van de eerste inzichten vindt voor 2025 geen aanpassing plaats voor de impact Omgevingswet (o-lijn).

Verschuiving deelnemersbijdrage Jaarprogramma

In 2025 rekenen we met 11.450 uur aan extra opdrachten en complexe VTH-taken. Dit zijn projecten die specifiek worden bekostigd door de desbetreffende opdrachtgever. In totaliteit passen deze extra opdrachten binnen de begroting. Wel leidt het tot een onderlinge verschuiving in deelnemersbijdragen. De aangepaste deelnemersbijdrage moet worden verwerkt in een Begrotingswijziging zodat ook de bevoorschotting en de verantwoording plaats vindt op de afgesproken inzet in het jaarprogramma. Omdat voor 6 deelnemers de deelnemersbijdrage stijgt is een begrotingswijziging met zienswijzeprocedure vereist en kan niet worden volstaan met een technische wijziging.

Huisvesting

Naar verwachting betrekt Omgevingsdienst Drenthe begin 2026 een nieuw kantoor. We zijn voornemens om voor de verbouw, het installatiewerk en de inventaris van dit pand een geldlening aan te trekken. De incidentele lasten die gemoeid zijn met het project zijn verwerkt in de resultatenrekening 2025. De bestemmingsreserve die gevormd wordt door het positief rekeningresultaat 2024, wordt aangewend voor de meerkosten van huisvesting ten opzichte van de Begroting 2026.

Gezien de financiële uitdagingen heeft het bestuur besloten om de huidige huisvestingslasten als kaderstellend te hanteren. Door spaarzame en doelmatige keuzes blijft de totale huisvestingsbegroting over de volledige huurperiode binnen dit afgesproken kader, terwijl er straks 70 werkplekken meer beschikbaar zijn.

Eendrachtig werken aan een schoon en veilig Drenthe

Onze professionals werken dagelijks aan een schoon en veilig Drenthe. Het rendement van onze inzet op omgevingswaarden afval, bodem, duurzaamheid, geluid, licht, lucht, en omgevingsveiligheid staat dan ook altijd centraal. Met deze Begrotingswijziging borgen we een betrouwbare uitvoering van milieuactiviteiten. Nu én voor volgende generaties.

Deze Begrotingswijziging 2025 wordt in de vergadering van het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Drenthe van 7 april 2025 behandeld. Ook worden de raden en staten uitgenodigd om een zienswijze in te dienen. De vaststelling staat gepland in september 2025.

Robert Meijer
Voorzitter Dagelijks Bestuur
Omgevingsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp
Secretaris Dagelijks Bestuur
Omgevingsdienst Drenthe

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

De Begroting is de financiële basis die benodigd is om de uitvoering van uw milieu VTH- en bodemtaken te kunnen borgen. De uitgangspunten voor 2025 zijn 8 april 2024 in ons Algemeen Bestuur vastgesteld in een Begroting 2025.

Later in het jaar werd de omvang van de opdrachtportefeuille pas goed duidelijk. Vanaf medio 2024 is op basis van individuele gesprekken en goede samenspraak vervolgens een definitief Jaarprogramma 2025 tot stand gekomen. De uiteindelijke totale opgave heeft geleid tot een herverdeling van uren over onze deelnemers. Dit heeft tot effect dat de deelnemersbijdrage per deelnemer wijzigt. Wij verwijzen u voor de exacte programmering en verdeling graag naar het document OD Drenthe Jaarprogramma 2025 dat is vastgesteld op 16 december 2024.

Verder zijn de geprognosticeerde kosten (stand projectbegroting maart 2025) van de geplande verhuizing naar het nieuwe pand van OD Drenthe per 1 januari 2026 verwerkt.

Deze inzichten maken het noodzakelijk om de Begroting voor 2025 te wijzigen. Ondanks de inspanning om zo realistisch mogelijk te ramen willen wij erop wijzen dat de Omgevingsdienst Drenthe niet alle variabelen in de hand heeft om uiteindelijk het geprognosticeerd resultaat of aantal uren te behalen. Wijziging in omvang, intensiteit of kwaliteit van de werkzaamheden leidt tot een begrotingseffect of her-prioritering van taken. De Begrotingswijziging 2025 wordt na de zienswijzeprocedure voorgelegd ter vaststelling.

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

2 Resultatenrekening

In dit hoofdstuk behandelen we de resultatenrekening van Omgevingsdienst Drenthe, en geven toelichting op financiële afwijkingen.

2.1 Overzicht resultatenrekening

We tonen u de herziene prognose van baten en lasten voor het jaar 2025, de resultatenrekening. Vooruitlopend op het besluit van het Algemeen Bestuur is het volgende verwerkt in de Begrotingswijziging 2025.

- Voor de totale verbouwing is het voornemen om een lineaire geldlening aan te trekken van € 6,47 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten op basis van de huidige projectbegroting. De rentelast en aflossingen worden maandelijks betaald. Voor het laatste kwartaal van het jaar 2025 bedragen de bouw rentelasten € 54K.
- Het huurcontract heeft een looptijd van 15 jaar met een verlengingsoptie van 5 jaar. Alleen de huurder kan deze optie lichten. Het aantal termijnen komt overeen met de looptijd van het huurcontract zodat de verbouwing is afgeschreven als het huurcontract eindigt.
- De overige huisvestingslasten voor het jaar 2025 bestaan uit incidentele lasten ad € 383K (grotendeels huurkosten) welke worden onttrokken aan de bestemmingsreserve (€ 702K) die gevormd werd door het positieve rekeningresultaat 2024.
- De hogere lasten gedurende de eerste acht jaren na ingebruikname van het pand worden terugverdiend gedurende de resterende looptijd van 20 jaar. Hierdoor blijft de huisvestingsbegroting binnen de kaders die met het bestuur zijn afgesproken (huidige huisvestinglasten kaderstellend).

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

BEDRAGEN X € 1.000	2025 BEGROTING JAARPROGRAMMA	2025 BEGROTING VASTGESTELD	AFWIJKING
Totale baten	**27.044**	**27.047**	**-58**
Deelnemersbijdragen	26.310	26.313	-3
Legesopbrengsten	200	200	-
Projectbaten	-	-	-
Projectbaten Ontwikkelprogramma	-	-	-
SPUK baten	260	260	-
Financiële baten	145	145	-
Overige baten	129	129	-0
Totale lasten	**27.510**	**27.047**	**-463**
Personeelslasten	22.629	22.604	-25
Loonsom primair proces	13.076	13.050	-26
Loonsom overhead	4.677	4.677	-
Doorbelasting loonkosten	-260	-260	-
Frictiekosten, looncompensatie enz.	-42	-42	-0
Inhuur primair proces	2.541	2.541	0
Inhuur overhead	964	964	-
Reiskosten	728	728	0
Opleidingen	434	435	0
Overige personele kosten	511	511	0
Bedrijfsvoeringskosten	4.077	3.801	-276
Packagedeal gem. Emmen en prov. Drenthe	2.135	2.136	1
Huisvesting en facilitair*	278		-278
Huur zaaksysteem / licentie LOS	287	287	-
Overige licentie- en ICT-kosten	700	701	0
Overige bedrijfsvoeringskosten	676	677	0
Doorbetaalde leges	140	140	-
Projectkosten	-	-	-
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	-	-
Projectkosten zaak- en bodeminformatiesysteem	-	-	-
Projectkosten SPUK	260	260	-
Financiële lasten	54	-	-54
Onvoorzien	125	125	-
Incidentele lasten	226	118	-108
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-466	-	-466
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Ontrekking vanuit reserves	466	-	466
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	0	-	0

TABEL 1: RESULTATENREKENING BATEN EN LASTEN

*Dit betreffen de huisvesting en facilitaire kosten van het nieuwe pand.

2.2 Uurtarief

Het uitgangspunt bij het uurtarief is dat deze volledig kostendekkend is en dat er geen exploitatietekort wordt behaald in 2025. Uitgangspunt is daarnaast dat het uurtarief gelijk is voor alle deelnemers en alle producten. Het tarief wordt berekend op basis van de totale lasten in de Begroting verminderd met de overige baten, gedeeld door het aantal productieve uren. Het uurtarief 2025 komt uit op € 124,73.

BEREKENING UURTARIEF	2025 BEGROTING JAARPROGRAMMA	2025 BEGROTING VASTGESTELD
Totale lasten	27.085.346	27.088.477
Overige baten	-515.707	-515.804
Totaal te verhalen	**26.569.640**	**26.572.672**
Uren jaarprogramma	213.025	213.587
Uurtarief	**€ 124,73**	**€ 124,41**

TABEL 2: BEREKENING UURTARIEF

Het presentatieverschil van lasten in tabel 1 versus tabel 2, is gelegen in baten van de zogeheten 'frictiekosten looncompensatie'.

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

3 Deelnemersbijdrage (uren)

Voor een inhoudelijke specificatie van de inzet per deelnemer verwijzen we naar ons Jaarprogramma 2025. In dit hoofdstuk vatten we nog eens samen wat de impact is op de individuele deelnemersbijdragen, in uren.

DEELNEMER	BASISUREN 2025	EXTRA OPDRACHTEN	COMPLEXE VTH TAKEN	INDIRECTE UREN	UREN JP 2025	SPUK	TOTAAL UREN BEGROTING 2025
Gemeente Aa en Hunze	8.511	125	250	820	9.706	-113	9.593
Gemeente Assen	12.830	225	0	1.205	14.260	-166	14.094
Gemeente Borger-Odoorn	9.173	125	500	904	10.702	-125	10.578
Gemeente Coevorden	14.762	125	1.250	1.489	17.626	-205	17.421
Gemeente Emmen	33.698	1.050	750	3.276	38.774	-451	38.323
Gemeente Hoogeveen	14.078	125	750	1.380	16.333	-190	16.143
Gemeente Meppel	11.269	250	1.000	1.155	13.674	-159	13.515
Gemeente Midden-Drenthe	14.049	125	650	1.368	16.192	-188	16.004
Gemeente Noordenveld	8.061	125	100	765	9.051	-105	8.945
Gemeente Tynaarlo	8.810	125	100	834	9.869	-115	9.754
Gemeente Westerveld	9.399	125	100	888	10.512	-122	10.390
Gemeente De Wolden	11.071	125	500	1.079	12.775	-149	12.627
Provincie Drenthe	27.864	1.600	1.250	2.835	33.549	0	33.549
Totaal	**183.575**	**4.250**	**7.200**	**18.000**	**213.025**	**-2.089**	**210.936**

TABEL 3: DEELNEMERSBIJDRAGE IN UREN JAARPROGRAMMA 2025

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

DEELNEMER	TOTAAL UREN BEGROTING 2025 VASTGESTELD	TOTAAL UREN BEGROTING 2025 JAAR-PROGRAMMA	VERSCHIL	VERSCHIL %
Gemeente Aa en Hunze	9.441	9.593	152	1,6%
Gemeente Assen	14.267	14.094	-173	-1,2%
Gemeente Borger-Odoorn	11.151	10.578	-574	-5,1%
Gemeente Coevorden	17.613	17.421	-192	-1,1%
Gemeente Emmen	38.330	38.323	-7	0,0%
Gemeente Hoogeveen	16.193	16.143	-50	-0,3%
Gemeente Meppel	13.508	13.515	7	0,1%
Gemeente Midden-Drenthe	16.443	16.004	-439	-2,7%
Gemeente Noordenveld	9.324	8.945	-379	-4,1%
Gemeente Tynaarlo	9.816	9.754	-62	-0,6%
Gemeente Westerveld	10.388	10.390	2	0,0%
Gemeente De Wolden	12.425	12.627	202	1,6%
Provincie Drenthe	32.597	33.549	951	2,9%
Totaal	**211.498**	**210.936**	**-562**	**-0,3%**

TABEL 4:

WIJZIGING DEELNEMERSBIJDRAGE IN UREN VASTGESTELDE BEGROTING VERSUS JAARPROGRAMMA 2025

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

Voor een inhoudelijke specificatie van de inzet per deelnemer verwijzen we naar ons Jaarprogramma 2025. In dit hoofdstuk vatten we nog eens samen wat de impact is op de individuele deelnemersbijdragen, in euro's.

DEELNEMER	2025 BEGROTING VASTGESTELD	BEGROTING 2025 JAARPROGRAMMA	VERSCHIL	VERSCHIL %
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.174.607	€ 1.196.512	€ 21.905	1,9%
Gemeente Assen	€ 1.775.012	€ 1.757.874	-€ 17.139	-1,0%
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.387.345	€ 1.319.314	-€ 68.030	-4,9%
Gemeente Coevorden	€ 2.191.250	€ 2.172.869	-€ 18.380	-0,8%
Gemeente Emmen	€ 4.768.697	€ 4.779.855	€ 11.157	0,2%
Gemeente Hoogeveen	€ 2.014.560	€ 2.013.442	-€ 1.118	-0,1%
Gemeente Meppel	€ 1.680.609	€ 1.685.701	€ 5.092	0,3%
Gemeente Midden-Drenthe	€ 2.045.698	€ 1.996.072	-€ 49.626	-2,4%
Gemeente Noordenveld	€ 1.160.039	€ 1.115.721	-€ 44.317	-3,8%
Gemeente Tynaarlo	€ 1.221.254	€ 1.216.575	-€ 4.678	-0,4%
Gemeente Westerveld	€ 1.292.398	€ 1.295.885	€ 3.487	0,3%
Gemeente De Wolden	€ 1.545.803	€ 1.574.882	€ 29.079	1,9%
Provincie Drenthe	€ 4.055.502	€ 4.185.038	€ 129.536	3,2%
Totaal	**€ 26.312.772**	**€ 26.309.740**	**€ -3.033**	**0,0%**

TABEL 5: WIJZIGING DEELNEMERSBIJDRAGE IN EURO VASTGESTELDE BEGROTING VERSUS JAARPROGRAMMA 2025

Inhoudsopgave

1 Uitgangspunten Begrotingswijziging

2 Resultatenrekening
- 2.1 Overzicht resultatenrekening
- 2.2 Uurtarief

3 Deelnemersbijdrage (uren)

4 Deelnemersbijdragen (euro)

Onze professionals werken dagelijks met trots en passie aan uw milieudoelen voor een schoner en veiliger Drenthe. We hebben de unieke expertise ervoor in huis. Zo dragen we bij aan het verbeteren van de Drentse omgevingskwaliteit. En zorgt Omgevingsdienst Drenthe voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Wij beoordelen milieueffecten van ruimtelijke plannen, zo geven we geluidsadvies bij een nieuwe weg of woonwijk. We helpen daarnaast gemeenten en provincie met het uniform opstellen van milieuregels in het Omgevingsplan. En we ondersteunen hen met juridische expertise, bijvoorbeeld bij een bezwaar op een geweigerde Omgevingsvergunning. Zo beschermen we het milieu tot aan de rechtbank of Raad van State.

We handelen vergunningsaanvragen- en meldingen af die impact hebben op de ruimte om ons heen. Zo controleren we saneringsmeldingen voor historische verontreinigingen. Daarnaast leveren we inzet bij de verwijdering van asbest.

Bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren controleren we. We houden toezicht op de verwerking van grond, bagger en bouwstoffen om de schone bodem in Drenthe te beschermen. We zien dat toezicht naleving bevorderd en dat daarmee milieurisico's worden beperkt. Wist u dat een vooraankondiging vaak al voldoende effect heeft om overtredingen ongedaan te maken?

Samen met de Veiligheidsregio Drenthe hebben we een taak bij rampen- en crisisbestrijding. We zijn op locatie aanwezig voor controles omgevingsveiligheid wanneer sprake is van het transport van gevaarlijke stoffen. Maar ook controle van vuurwerkopslagen behoort tot onze taak.

Bij de aanpak van milieucriminaliteit werken we nauw samen met partners als het waterschap en de politie. Denk aan mestfraude of afvaldumpingen. Onze piketmedewerkers gaan af op diverse meldingen. Doordat we datagedreven werken hebben we exacte kaarten en actuele gegevens in onze systemen.

We organiseren lokale bijeenkomsten om bedrijven te informeren over de regels onder de Omgevingswet. En om uitleg te geven over risico's, bijvoorbeeld zorgwekkende stoffen die niet in het grondwater mogen komen. Zichtbaar in de regio aanwezig zijn helpt preventief. Het delen van onze kennis vergroot de bewustwording en verbetert het onderlinge begrip.

Circulariteit en duurzaamheid zijn omgevingsthema's die vandaag in de krant staan maar ook volgende generaties raken. We monitoren daarom continu de Drentse luchtkwaliteit. Bij geurklachten treden onze toezichthouders op. We reageren nauwgezet op klachten van inwoners zoals lichthinder. En we helpen bedrijven met advies over energiebesparende maatregelen.

Omgevingsdienst Drenthe

Begroting 2026

Omgevingsdienst Drenthe

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Colofon

Wij zijn Omgevingsdienst Drenthe. We hebben de milieukennis en -kunde, zijn betrouwbaar, innovatief en toekomstgericht. Samen met onze partners dragen we proactief en resultaatgericht bij aan een belangrijke taak: een schoon en veilig Drenthe. Nu én voor de volgende generaties.

Uitgave 8 september 2025
Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA Assen

0800-9102
www.oddrenthe.nl
Regiegroep@oddrenthe.nl

Fotografie credits; Duker, Adobe Stock, Wiers, Skitterphoto, Robin O, Gorlov, Putra 45

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Managementsamenvatting

Voor u ligt de Begroting Omgevingsdienst Drenthe 2026. Met deze Begroting presenteren we de financiële basis die benodigd is voor een goede uitvoering van uw milieu VTH- en bodemtaken. Dat is een gemeenschappelijke uitdaging waarbij bundeling van middelen het meeste milieurendement creëert. In dit document worden de invloeden en kaders nader beschreven.

Actuele uitgangspunten

In de Begroting 2026 zijn de Begrotingswijziging 2025, het Jaarprogramma 2025 en de indexeringsafspraken als uitgangspunten opgenomen. In verband met kortingen op het Gemeentefonds (het zogenaamde 'ravijnjaar') zijn, zoals aangekondigd, alleen de indexeringsafspraken meegenomen en een reservering voor de aanbesteding van het zaaksysteem. Samen met onze opdrachtgevers worden in het Jaarprogramma 2026 uitvoeringskeuzes gemaakt. De herijking van kengetallen, als onderdeel van de Uitvoering- & Handhavingsstrategie, is nog niet in de Begroting verwerkt.

Nieuw stelsel en inzet op besparing vanwege “Ravijnjaar”

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De noodzaak om de impact van de Omgevingswet te monitoren en bij te sturen, blijft groot. Alhoewel de nieuwe werkwijze vooral de eerste jaren extra inzet met zich meebrengt is dit toch zoveel als mogelijk beperkt, mede als gevolg van de verwachte ravijnjaren bij de opdrachtgevers. Zo is in basis van de verwachte 18% meer inzet, ingestoken op een reductie van inzet van 9% en uiteindelijk op 5% impact totaal op de uitvoering. Door het gebruik van de prioriteitenladder en het maken van uitvoeringskeuzes houden we de impact beheersbaar. Conform afspraak wordt de 0-lijn ten opzichte van de Begroting 2025 voortgezet. De exacte impact wordt naar gelang we ervaring opdoen duidelijker. Een relatieve besparing wordt daarnaast bereikt in onze nieuwe huisvesting. Het aantal werkplekken stijgt fors (circa 70), terwijl de huisvestingslasten gelijk blijven aan de huidige huisvestingslasten.

Kwaliteit op orde

De afgelopen jaren stonden in het teken van verschillende onderzoeken, programma’s en benchmarks. Vooral de rapportages over de pijlers uit het Programma “Versterking VTH-stelsel”, “De staat van VTH” en de landelijke visitatieronde zijn van belang. De uitkomsten voor Omgevingsdienst Drenthe zijn overwegend positief. We voldoen aan de landelijke robuustheidkaders per 2026. Enkele verbeterpunten vragen de komende jaren doorontwikkeling. Zo moet er een deugdelijk Opleidingsprogramma komen, werken we aan een innovatieagenda en zijn recent Kwaliteitscriteria 3.0 vastgesteld. In de Begroting 2026 is ruimte gereserveerd voor dit soort aandachtspunten.

Toekomstbestendig

Omgevingsdienst Drenthe is voornemens om te verhuizen naar een pand aan de Industrieweg 14-16 te Assen. Zelfstandige huisvesting met innovatief ingerichte werk-, overleg en concentratieplekken borgt een toekomstbestendige uitvoering van ons werk. Met een redelijk stabiele formatie vanaf 2026, kunnen we focussen op een optimale allocatie van medewerkers en beperking van uitval. In 2025 werd gerekend met een ziekteverzuim percentage van 6,5%. Het voorstel is om voor 2026 hetzelfde percentage te hanteren. Net als vorig jaar werken we in 2026 met een productiviteitsnorm van 1.331 uur.

Inzet voor een schoon en veilig Drenthe

Wij zijn Omgevingsdienst Drenthe, dé milieupartner voor alle Drentse gemeentes en de provincie. We werken met daadkracht en trots aan specialistische thema’s zoals afval, bodem, geluid, licht, lucht, omgevingsveiligheid en duurzaamheid. Onze inzet op data gestuurd werken met goed gekwalificeerd personeel levert maximaal rendement op. We beschermen zo de leefomgeving waar dat het meest nodig is. Samen met onze partners bouwen we aan een schoon en veilig Drenthe, voor nú en de volgende generaties.

Robert Meijer
Voorzitter Dagelijks Bestuur
Omgevingsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp
Secretaris Dagelijks Bestuur
Omgevingsdienst Drenthe

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

1 Begroting 2026 in één oogopslag

Omgevingsdienst Drenthe

Totale baten

- Deelnemersbijdrage
- SPUK baten
- Legesopbrengsten
- Financiële baten
- Overige baten

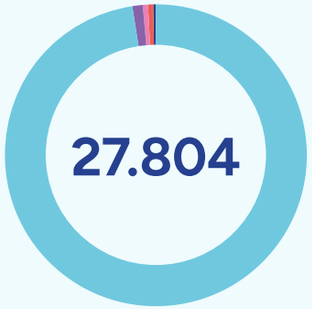

Totale lasten

- Personeel Primair Proces
- Personeel overhead
- Reis- opleidings en algemene personeelskosten
- Bedrijfsvoeringskosten
- Projectkosten SPUK
- Doorbetaalde leges
- Incidentele lasten
- Onvoorzien

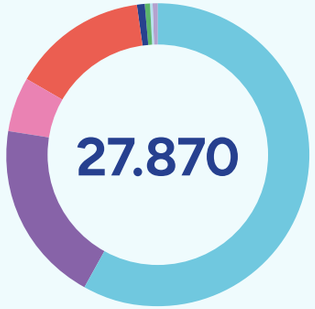

Uurtarief vergelijking

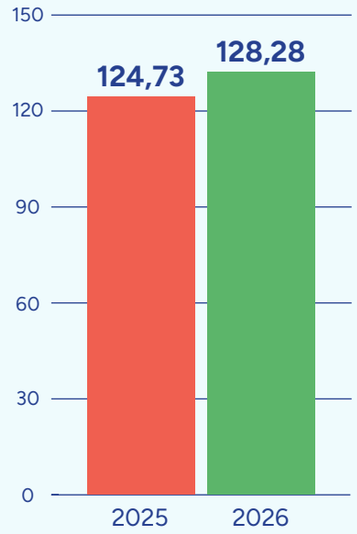

757K
Deelnemersbijdrage

0%
Autonome ontwikkelingen

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de financiën over 2026. Ter vergelijking zijn ook de cijfers uit de concept Jaarrekening 2024 en de Begrotingswijziging 2025 weergeven.

De meerjarige exploitatiebegroting is weergegeven in paragraaf 6.2. Een berekening van de deelnemersbijdragen is weergegeven in Bijlage B.

BEDRAGEN X €1000	REALISATIE 2024	BEGROTINGS-WIJZIGING 2025	BEGROTING 2026
Deelnemersbijdragen	24.378	26.310	27.067
Projectbaten	103	0	0
SPUK baten	562	260	260
Legesopbrengsten	141	200	200
Financiële baten	250	145	145
Overige baten	230	129	132
TOTALE BATEN	**25.663**	**27.044**	**27.804**
Personeel primair proces	14.470	15.274	16.192
Personeel overhead	4.650	5.724	5.397
"Frictiekosten, looncompensatie enz."	92	-42	-43
"Reis- opleidings- en algemene personeelskosten"	1.054	1.673	1.672
Bedrijfsvoeringskosten	3.212	4.077	3.839
Projectkosten	103	0	0
Projectkosten SPUK	562	260	260
Doorbetaalde leges	88	140	140
Financiële lasten		54	189
Incidentele lasten	254	226	100
Onvoorzien	0	125	125
TOTALE LASTEN	**24.486**	**27.510**	**27.870**
RESULTAAT VOOR RESERVES	**1.177**	**-466**	**-67**
Toevoeging reserves	0	0	150
Ontrekking vanuit reserves		466	217
RESULTAAT NA MUTATIE RESERVES	**1.177**	**-0**	**0**

TABEL 1: BEGROTING OD DRENTHE 2026

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

2 De bestuurlijke behandeling

In onderstaand overzicht staat de voorlopig vastgestelde planning & control cyclus 2025.

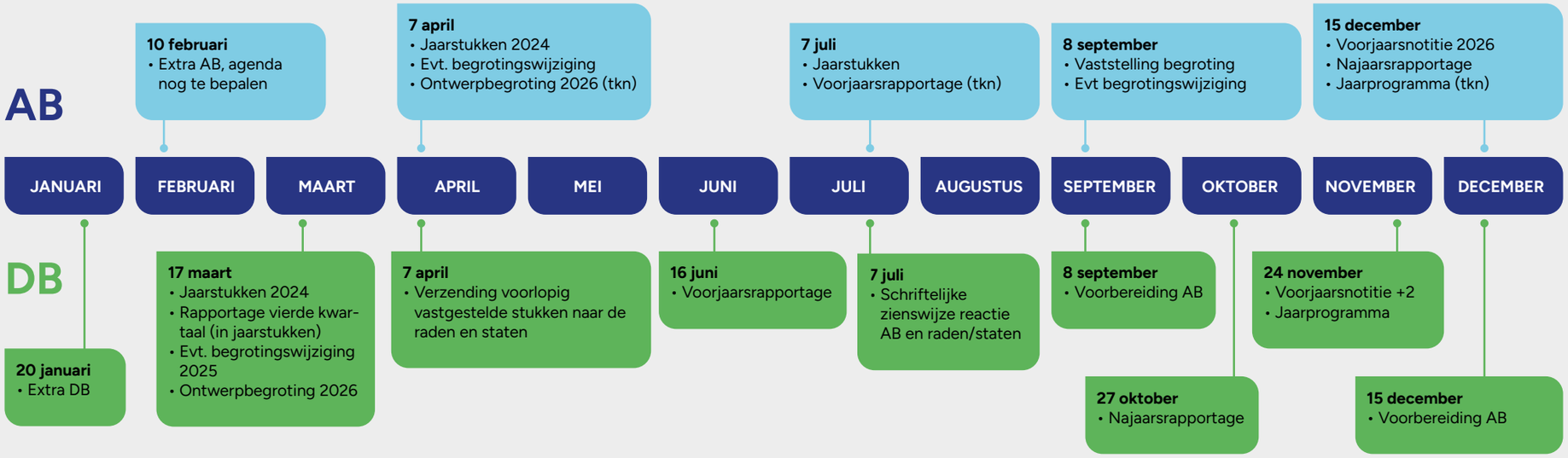

FIGUUR 1: P&C CYCLUS 2025

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3 Actuele ontwikkelingen

In dit hoofdstuk beschrijven we enkele ontwikkelingen die financiële doorwerking kunnen hebben op onze taakuitvoering. We blijven daarbij kritisch kijken naar mogelijke kostendrijvers en zetten in op sober en doelmatig werken.

3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen

3.1.1 De Omgevingswet

De Omgevingswet is een ingrijpende herziening van het stelsel van wet- en regelgeving rondom de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Invoering van het nieuwe stelsel betekent een transitieperiode die doorloopt tot 2029. Met een impactanalyse zijn de belangrijkste gevolgen benoemd en doorgerekend. Door toepassing van uitvoeringskeuzes en de prioriteitenladder raamden we een structurele impact van 9%.

In 2024 hebben we ervaring kunnen opdoen met het werken onder de Omgevingswet. We hebben gezien dat het nog geen representatief jaar is. Veel aanvragen zijn nog behandeld onder het oude recht. Het jaar 2025 zal meer als graadmeter fungeren voor de daadwerkelijke uitvoeringspraktijk en de ontwikkeling van nieuwe kentallen. Omdat de impact nog niet volledig te voorspellen is, wordt er vooralsnog van uitgegaan dat de gevolgen in 2026 vergelijkbaar zijn met voorgaande jaren (hanteren 0-lijn 2025).

Onduidelijkheid over de wijze waarop en wanneer Omgevingsvisies en Omgevingsplannen worden opgesteld, geeft onzekerheid over de gevraagde inzet. Verschillen in de Omgevingsplannen tussen de bevoegde gezagen kunnen inefficiëntie in de uitvoering van het werk opleveren. De Omgevingswet vraagt ook een meer integrale benadering met helder ingerichte participatie aan de voorkant. Het Omgevingsplatvorm Drenthe (OPD) kan hieraan een helpende bijdrage leveren. Deze afstemming is ook in 2026 noodzakelijk voor uniforme (keten) afspraken.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.1.2 U&H strategie en herijking Drentse Maat

Bij het opstellen van de U&H-strategie is als financieel kader aangehouden dat er, uitsluitend als gevolg van de inhoudelijke keuzes in dit meerjarenbeleidsplan, per saldo geen financiële effecten zijn voor de regio als geheel. Opgemerkt wordt dat een 'budget neutrale U&H-strategie' niet betekent dat kosten gelijk blijven. Er kan sprake zijn van een verschuiving in de deelnemersbijdrage onderling. De impact van de herijking van de Drentse Maat alsmede de implementatie van de U&H strategie in 2026 zijn thans nog niet in te schatten. We gaan in deze Begroting vooralsnog uit van een nul effect op de gehele begrotingssom.

Het is mogelijk dat de zienswijzeprocedure voor de U&H strategie (voorjaar 2025) een financieel kader voortbrengt. Indien blijkt dat in de Begroting 2026 onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor uitvoering van de U&H-strategie 2026-2029 en daarmee het Jaarprogramma 2026, wordt in overleg met deelnemers bepaald welke aansluitpas gezet wordt. Daarvoor zijn twee opties:

1. Het Jaarprogramma 2026 wordt voor het tussenjaar 2026 verlaagd, waarbij wordt afgesproken dat de Begrotingen voor 2027 en verder conform benodigde uitvoeringsniveau worden opgehoogd.

2. Het ambitieniveau in de U&H-strategie 2026-2029 wordt verlaagd, zodat het uitvoeringsniveau aansluit bij de beschikbare middelen in de Begroting.

De nieuwe strategie wordt gevormd door inhoudelijke keuzes. Uitgangspunt is dat extra inzet op bepaalde VTH-taken in balans wordt gebracht met een afname van inzet op andere taken. Er vindt een verschuiving plaats van inzet. Zo verwachten we dat een intensiever vooroverleg en voorlichting leidt tot minder constatering van overtredingen en intensieve handhavingszaken. Het nieuwe beleid levert een stevige kwaliteitsimpuls op: meer inhoudelijke en minder cijfermatige rapportages zodat onze toegevoegde waarde voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving in Drenthe inzichtelijker aangetoond kan worden.

Eenduidigheid over de opgave van OD Drenthe is een aanbeveling uit de evaluatie GR. Het is dan ook belangrijk om tijdig gezamenlijk een Jaarprogramma 2026 op te stellen. De opgedane ervaringen met de Omgevingswet kunnen we gebruiken bij een goede definiëring van uitvoeringskeuzes. Daarnaast zullen we moeten afspreken welke prioriteiten we stellen in de uitvoering van het werk.

3.1.3 Zeer zorgwekkende stoffen

De lijst van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) wordt steeds langer en het inzicht in de schade daarvan aan gezondheid en milieu neemt toe. Het weren van ZZS uit de leefomgeving heeft een groot maatschappelijk belang. De complexiteit van de wet- en regelgeving én de inhoudelijke complexiteit en diversiteit in stoffen, productieprocessen en emissies maken dat er aanzienlijke eisen worden gesteld aan het kennisniveau en de capaciteit van betrokken partijen. Per regio wordt een samenwerkingsstructuur ZZS ontwikkeld om tussen Omgevingsdiensten en het RIVM kennisdeling te bewerkstelligen. ODG, FUMO & OD Drenthe hebben een eigen samenwerkingsplatform ZZS Noord-Nederland ingericht.

In navolging op het project inventarisatie ZZS bij provinciale bedrijven, zijn wij in gesprek met onze gemeentelijke opdrachtgevers over de uitvoering van een projectmatige aanpak ZZS bij de verschillende branches. Het is duidelijk dat dit onderwerp een flinke inspanning vergt.

Het blijven verrijken van kennis omtrent ZZS bij onze vergunningverleners, toezichthouders en specialisten is belangrijk. We volgen de ontwikkelingen op de voet. We voeren actief overleg met gemeenten en provincie om te komen tot specifieke beleidsafspraken en uitvoeringsresultaten gezamenlijk te bepalen.

Onze opdrachtgevers hebben verzocht om asbesttoezicht op een aanvaardbaar niveau te houden, mede in verband met de hieraan verbonden gezondheidsrisico's. We blijven ons inzetten voor het voorkomen en bestrijden van verontreiniging in lucht, bodem en water. We werken bijvoorbeeld met een nieuwe ZZS-emissiedatabase voor het registreren en rapporteren van emissies.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.1.4 Regionale ketenaanpak milieucriminaliteit en ondermijning

De effecten van milieucriminaliteit en het daarbij behorende ondermijnende gedrag zijn vaak niet direct zichtbaar, maar brengt zowel economische-, milieu-en gezondheidsschade toe. Omgevingsdiensten zijn een steeds belangrijkere schakel om samen met ketenpartners, zoals politie, de Inspectie Leefomgeving en Transport en waterschappen de milieucriminaliteit te bestrijden en om te zorgen dat veroorzaakte schade wordt hersteld.

In de Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe wordt de (inzet op) bestrijding van milieucriminaliteit, in het verlengde van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHSO), nader uitgewerkt.

3.1.5 Klimaatdoelen en energiebesparing

Werk gebonden personenmobiliteit

Op 1 januari 2024 trad het Besluit CO2-reductie werk gebonden personenmobiliteit in werking. Sindsdien zijn werkgevers, met meer dan 100 werknemers in dienst, verplicht om jaarlijks gegevens met betrekking tot werk gebonden personenmobiliteit te verstrekken. Het Besluit vloeit voort uit wat in het Klimaatakkoord is overeengekomen, namelijk om in 2030 een CO2-reductie van anderhalve megaton te realiseren.

Het uitvoeren van de toezichts- en handhavingstaken voor dit onderdeel is een nieuwe wettelijke basistaak voor Omgevingsdiensten en valt onder het vastgestelde mandaat. Vanaf 2025 voeren wij toezicht uit, De uren inzet voor 2026 is nog onduidelijk. De financiële impact van deze nieuwe taak wordt nog, in samenspraak met de accounthouders, berekend. Gemeenten ontvangen via het Gemeentefonds een bijdrage voor uitvoering van deze taak.

Energietoezicht

In het Klimaatakkoord van Parijs is ook vastgelegd dat de wereldwijde klimaatopwarming in 2100 beperkt moet zijn tot 2°C vergeleken met het niveau van vóór de opkomst van de industrie. In het verlengde hiervan hebben Provinciale Staten van Drenthe de doelstelling uitgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. Ook gemeenten streven energiedoelen na. Daarnaast zijn energiedoelen door het Rijk verwerkt in wet- en regelgeving.

Tot en met 2026 is er een Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK-THE) beschikbaar ten behoeve van energietoezicht. Wij ontvangen deze middelen van het Rijk. Het geld wordt bij voorschot ontvangen en elk jaar bij de Jaarrekening verantwoorden we hoe wij het hebben besteed. Dit gebeurt via de zogenaamde SiSa verantwoording (Single Information Single Audit). De accountant controleert deze verantwoording tegelijk met de Jaarrekening. Daarna wordt de uitkering definitief vastgesteld. Mogelijk wordt ook ná 2026 door het ministerie geld beschikbaar gesteld, maar hierover is nog geen duidelijkheid.

3.1.6 Overige wetswijzigingen/landelijke adviezen

De volgende wettelijke ontwikkelingen vragen in 2026 wederom aandacht van ons: IPPC, WOO, SLA en de afronding IBP-VTH. We lichten in deze paragraaf toe wat de invloed precies inhoudt.

IPPC

Actualisatieplicht vergunningen van IPPC-bedrijven (Integrated Pollution and Prevention Control). Bij publicatie van nieuwe (geactualiseerde) BBT-conclusies (best beschikbare technieken) van een bepaalde branche moeten de vergunningen van de betrokken bedrijven binnen 4 jaar na publicatie zijn aangepast. Een BBT-referentiedocument (BREF) is een document die de beste beschikbare technieken beschrijft. BBT-conclusies vormen de referentie voor toetsing en vaststelling van vergunningsvoorwaarden en actualisatie van deze voorschriften.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

WOO

De WOO is sinds 2022 van kracht. We stemmen continu met onze opdrachtgevers af wat dat betekent voor bestaande en nieuwe archieven. Het vraagt op vlak van informatisering en automatisering aanpassingen van werkprocessen. De financiële impact is nog niet helder te schetsen. Adequate uitvoering van procesafspraken is daarbij cruciaal. We dienen namelijk onze data aan te leveren volgens de landelijke standaarden.

SLA

Het schone luchtakkoord (SLA) betekent extra inzet op luchtadvies bij activiteiten. Het doel van het SLA is om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Het streven is een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. De maatregelen worden uitgewerkt in themagroepen en sluiten veelal aan bij lopende initiatieven. In alle sectoren starten overheden in samenspraak met bedrijven en burgers initiatieven en acties voor schonere lucht. Ook binnen de provincie Drenthe en voor de gemeente Assen worden onze experts actief op dit thema ingezet.

Robuuste Omgevingsdienst

Vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) zijn robuustheidscriteria opgesteld, waaraan Omgevingsdiensten uiterlijk 1 april 2026 moeten voldoen. Lees verder over de voortgang per juni 2024. Het gaat in ons geval om aantoonbaar voldoen aan de kwaliteitscriteria, een meerjarig innovatie-agenda en budget, voldoende weerstandsvermogen en opleidingsbudget. Hiervoor is in 2024 een verbeterplan opgesteld. Uitvoering van de verbeterpunten borgt een toekomstbestendige doorontwikkeling van onze dienst.

De robuustheidscriteria voor Omgevingsdiensten zijn geformuleerd langs een zestal pijlers. Lees verder op Omgevingsdienst NL. In het kort ziet dit op:

- ✓ De omvang van het regionaal werkprogramma gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie;
- ✓ De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken;
- ✓ De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie. Het percentage voor het innovatiebudget wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.
- ✓ De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname. Het percentage voor het weerstandsvermogen wordt nader bepaald.
- ✓ De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatie gestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
- ✓ De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.2 Organisatorische ontwikkelingen

De volgende organisatorische ontwikkelingen hebben invloed op de uitvoering van onze producten en diensten.

3.2.1 Strategische Personeelsplanning

Onze professionals vormen een zogenaamde nichemarkt. De juiste talenten vinden, en structureel aanbieden van opleidingen en ontwikkelkansen staat ook in 2026 bovenaan onze agenda. OD Drenthe heeft daarbij goed oog voor vitaliteit, ontwikkelpotentieel en diversiteit. Dit draagt namelijk bij aan de duurzame inzetbaarheid van onze professionals.

- In de afgelopen jaren is het ziekteverzuim daardoor steeds gedaald. Het meest recente jaargemiddelde (februari 2025) is 6,6 %. In de ambitie voor 2026 lijkt het vooralsnog realistisch om – ook gezien de leeftijdsopbouw van de organisatie- rekening te houden met een ziekteverzuimpercentage van 6,5 %. Om medewerkers te boeien en behouden, zodanig dat zij gezond, productief en met plezier het werk kunnen uitvoeren, wordt er veel aandacht besteedt aan thema's zoals vitaliteit en werkgeluk.

- We willen stimuleren dat medewerkers zoveel mogelijk gebruik maken van het openbaar vervoer, als één van de maatregelen in het kader van de CO2-reductie. Daarnaast vinden we het belangrijk om een moderne aantrekkelijke werkgever te zijn. We faciliteren daarom onze medewerkers in het werken daar waar dat het meest effectief is. Het duurzaam mobiliteitsbeleid wordt in 2025 uitgewerkt en ter instemming en besluitvorming voorgelegd.

- OD Drenthe werkt in de arbeidsmarktcampagne nauw samen met OD Groningen en de FUMO. Deze werkwijze passen we al een aantal jaar in het Noorden toe en rendeert goed. Vanwege de krappe arbeidsmarkt wordt breder geworven dan enkel de gevraagde competenties. Met een eigen traineeprogramma en veel aandacht voor een goede inwerkperiode (onboarding) lukt het vooralsnog goed om geschikt personeel te vinden.

- Om de onderlinge samenwerking op bedrijfsvoering tussen de Noordelijke Omgevingsdiensten te versterken, worden in 2025 verkennende gesprekken gevoerd. Ook op het vlak van kennisvergaring en -borging wordt vanaf 2025 nauw samengewerkt binnen het Noordelijk samenwerkingsverband. Deze samenwerking zetten we in 2026 voort.

Door de aandacht voor dit soort aspecten speelt onze strategische personeelsplanning goed in op een aantal maatschappelijke ontwikkelingen. We blijven zo een relevante werkgever die van betekenis is in de regio.

3.2.2 Data- en informatie gestuurd werken

Het verzamelen, registreren en analyseren van data tot informatie is inmiddels een belangrijke taak en randvoorwaarde voor het goed functioneren van een Omgevingsdienst. Het sluit aan op de aanbeveling vanuit het IBP-VTH om te werken op basis van een business intelligence strategie (BI). Uit de evaluatie van onze Gemeenschappelijke Regeling is gebleken dat onze informatievoorziening in vergelijking met andere Omgevingsdiensten vooruitstrevend is. We blijven onverminderd inzetten op een aantal onderwerpen:

- We vinden het belangrijk om in onze datavoorziening navolgbaar en transparant te zijn. We professionaliseren onze rapportages, intern en extern, tot begrijpelijke en beknopte documenten. Door onze ambitie om een hogere kwaliteit van sturingsinformatie te realiseren, zijn we in staat om steeds exacter per deelnemer dashboards en verantwoordingsoverzichten te genereren. We zien dat deze investering in het verbeteren van de monitoring, analyse, interpretatie en presentatie loont. We kunnen met onze opdrachtgevers een goed gesprek voeren op basis van actuele overzichten.

- De groeiende behoefte aan strategische, tactische en operationele stuurinformatie vraagt veel van onze informatievoorziening. In 2024 is een nieuwe basis gelegd voor een modern GEO- informatiesysteem. Daarbij zijn meerdere koppelingen tussen interne en externe databronnen gerealiseerd. Het systeem wordt verder geoptimaliseerd in 2026. Door informatie geografisch weer te geven ontstaan nieuwe kansen bij de taakuitvoering in de regio. Benodigde extra middelen zijn opgenomen in de Begroting.

- Robotic Process Automation (RPA) is een kansrijke technologie om verschillende processen gerobotiseerd uit te voeren. Het leidt tot het verlagen van de

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

administratieve druk, versnellen van de uitvoering van processen en het wegnemen van saai en eentonig werk. Daarnaast kan RPA ook bijdragen aan efficiëntere dienstverlening en optimale bedrijfsvoering. Inmiddels zijn een aantal processen al geautomatiseerd. Stapsgewijs gaan we dit in 2026 verder uitrollen.

Slimme data helpt ons om proactief te handelen, regelgeving effectief toe te passen en de impact van vervuiling te monitoren. Het verhogen van de datakwaliteit draagt bij aan een efficiëntere uitvoering, zodat we de meeste milieuwinst kunnen boeken.

3.2.3 Huisvesting

Sinds de start van onze organisatie in 2014 zijn we flink gegroeid. Daarnaast is sinds de coronapandemie een andere huisvestingsbehoefte ontstaan vanwege het hybride werken (afwisselend thuis of op kantoor en vaker via onlineverbinding). Dit was aanleiding om te komen tot een huisvestingsvisie. In 2023 is dit onderzocht. Daarbij is duidelijk geworden dat we ons werk het beste organiseren vanaf één centrale kantoorlocatie. In 2024 is er een kantoorpand aan de Industrieweg 14-16 te Assen gevonden. In 2025 wordt deze geschikt gemaakt aan de inrichtingseisen. Het uitgangspunt is dat de relatieve kosten per medewerker door de verhuizing niet stijgen.

3.2.4 Zaaksysteem

Het zaaksysteem LOS (LeefOmgevingSysteem) nadert het einde van haar contractperiode en moet opnieuw Europees aanbesteed worden. Deze procedure wordt in 2026 gestart. In 2027 wordt de implementatie uitgevoerd. Het is onvermijdelijk dat de aanbesteding en invoering druk op de productiviteit legt. De totale kosten zijn momenteel begroot op € 700.000. In de meerjarenbegroting wordt voor de jaren 2026-2028 een bestemmingsreserve opgebouwd van € 450.000 (€ 150.000 per jaar). Onderzocht wordt op welke wijze het te verwachte tekort van € 250.000 het beste kan worden opgevangen. Gedacht kan worden aan het verhogen van de jaarlijkse reservering of wellicht door een incidentele reservering van een positief rekeningresultaat zoals ook over het rekeningresultaat van 2024 is voorgesteld. We verwachten dat het nieuwe zaaksysteem per 1 januari 2028 in gebruik kan worden genomen.

3.2.5 Kantoorautomatisering

We willen structureel besparen op de kantoorautomatisering door deze dienst in de markt aan te besteden. Met deze besparing willen we de toekomstige stijging van de automatiseringskosten zoveel mogelijk opvangen. Daarnaast wil OD Drenthe graag moderniseren en de mogelijkheden van Microsoft 365 benutten. De inzet van Microsoft 365 biedt kansen voor locatieonafhankelijk werken, met behoud van grip op data en een hoge beschikbaarheid. Een veilige werkomgeving is essentieel zodat er (aantoonbaar) voldaan wordt aan wet-en-regelgeving, normeringen en branche specifieke regels. In 2025 wordt onderzocht hoe we dit organisatorisch en financieel kunnen voorbereiden. Bij goedkeuring verwachten we de aanbesteding in 2025 te starten en de implementatie in 2026 uit te voeren. Deze kosten zijn nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.3 Financiële ontwikkelingen

3.3.1 Inventarisatie opgaven

Net als in 2025 wordt te voorzien meerwerk opgenomen in het Jaarprogramma 2026. Voor niet te voorziene extra opdrachten wordt nadien een extra opdracht verleend. Denk hierbij aan projecten handhavingszaken, complexe toezichtzaken, zeer complexe vergunningen en de inzet na calamiteiten, milieucriminaliteit en klachten. Alleen indien de beschikbare formatie toereikend is kunnen niet voorziene extra opdrachten opgenomen worden in de programmering

Meer- en minderwerk wordt verantwoord in de voor- en najaar rapportage en verrekend in de Jaarrekening 2026 conform de verrekensystematiek. Uiteindelijk wordt afgerekend op basis van daadwerkelijk geleverde inzet vermenigvuldigd met het nacalculatorisch uurtarief op basis van werkelijke lasten verdeeld over het totaal te verrekenen aantal uren. Denk hierbij aan een toe- of afname in het aantal meldingen, vergunningaanvragen en klachten.

3.3.2 Kaders en kentallen

Uit de evaluatie van de GR is gebleken dat de uitvoering van onze taken op basis van de oorspronkelijk vastgestelde Drentse Maat en niet-Drentse Maat niet overeenkomt met andere Omgevingsdiensten met eenzelfde opgave. Daarom is een herijking van de Drentse Maat voorgesteld. De Begroting 2026 is gebaseerd op de uitkomsten en besluitvorming van de eerste fase van deze herijking (december 2021).

Met een uniforme vastgestelde Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe is het wettelijk verplichte uitvoeringsniveau vastgelegd. Daarbij is ruimte om (door de Omgevingswet beoogde) gebiedsgerichte kaders toe te passen waardoor bijvoorbeeld onderscheid kan worden gemaakt tussen landelijke of meer stedelijke gebieden. De doorontwikkeling en beleidsmatige borging van de (effecten van de) Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe vraagt om structurele inzet.

3.3.3 Uurtarief

Het uitgangspunt bij het uurtarief is dat deze volledig kostendekkend is en dat er geen exploitatietekort wordt behaald in 2026. Uitgangspunt is tevens dat het uurtarief gelijk is voor alle deelnemers en alle producten. Het tarief wordt berekend op basis van de totale lasten in de Begroting verminderd met de overige baten, gedeeld door het aantal productieve uren. Het uurtarief 2026 is € 128,28. Dit uurtarief is een integraal tarief, waarin ook alle ontwikkelkosten, overhead, incidentele lasten, investeringen en geplande stortingen aan bestemmingsreserves etc. zijn opgenomen.

BEREKENING UURTARIEF	BEGROTINGSWIJZIGING 2025	BEGROTING 2026
Totale lasten	27.085.346	27.846.386
overige baten	**-515.707**	**-519.223**
Totaal te verhalen	26.569.640	27.327.163
Uren jaarprogramma	**213.025**	**213.025**
Uurtarief	**€ 124,73**	**€ 128,28**

TABEL 3: UURTARIEF

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

4 De programma's

Het BBV vereist dat de Begroting in verschillende programma's wordt weergegeven. Omdat de projecten niet langer apart worden gefinancierd maar integraal onderdeel uitmaken van het Jaarprogramma, is het programma "Milieu – projecten en leges" zoals dat voorheen werd gebruikt niet langer nodig. Daarom is er nu nog maar één inhoudelijk programma: Milieu.

4.1 Overzicht baten en lasten

We starten dit hoofdstuk met een overzicht van baten en lasten. De leges worden apart weergegeven omdat dit niet gaat om milieu-leges. Volgens het BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en het bedrag voor onvoorzien apart in het programmaplan uiteengezet te worden. Daarnaast worden de kosten van de overhead in een apart programma getoond. De kosten van de andere programma's dienen exclusief overheadkosten getoond te worden.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**BATEN**	**LASTEN**	**SALDO**
Programma Milieu	27.327	18.302	9.025
Programma Leges	200	140	60
Overhead	277	9.303	-9.027
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	125	-125
SALDO VAN BATEN EN LASTEN VÓÓR MUTATIES RESERVES	**27.804**	**27.870**	**-67**
Toevoeging aan reserves	0	150	150
Onttrekking aan reserves	217	0	217
SALDO VAN BATEN EN LASTEN NA MUTATIES RESERVES	**28.020**	**28.020**	**0**

TABEL 4: HOOFDOVERZICHT BATEN EN LASTEN 2026 OVEREENKOMSTIG INDELING BBV

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Elk van de programma's wordt hieronder kort toegelicht.

4.2 Programma milieu

De milieutaken staan uitgebreid omschreven in het Jaarprogramma. Voor toelichting op deze taken verwijzen wij u naar het meest recente Jaarprogramma 2025. Voor 2026 wordt er een Jaarprogramma opgesteld afgestemd op deze Begroting én op de (nog vast te stellen) Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe.

4.3 Leges

De verwachting bij de legesopbrengsten is onduidelijk. Dit heeft te maken met het feit dat Provincie en gemeenten onder de Omgevingswet de mogelijkheid krijgen leges te heffen voor regulering van de milieuactiviteiten en het is nu nog niet duidelijk welke afspraken daar over worden gemaakt. De legeskosten zijn voor 2026 geraamd op € 140K.

4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is bepaald. Omgevingsdienst Drenthe ontvangt geen algemene dekkingsmiddelen.

Overhead

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) schrijft voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot en niet in de inhoudelijke programma's worden opgenomen. Op deze manier wordt beoogd om meer inzicht te geven in de overheadkosten voor de organisatie als geheel. De volgende kosten worden conform het BBV voor onze dienst tot de overhead gerekend:

- Directie en management
- Concern controller
- Relatie- en Opgavemanager
- Secretariaat
- Staf/adviseurs (Informatisering & Automatisering, HRM, Financiën/Controlling, Informatievoorziening)
- Ondersteunende PIOFACH-taken (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting), wanneer deze niet één op één aan het primaire proces kunnen worden gekoppeld.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Het BBV schrijft voor dat de heffing vennootschapsbelasting wordt uiteengezet in een separate post. Deze post is niet van toepassing op onze organisatie. Vennootschapsbelasting dient namelijk te worden afgedragen door een overheidsonderneming bij activiteiten die voor de Vpb gelden als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassingen zijn. Ons uitgangspunt is dat, voor de activiteiten van OD Drenthe die kwalificeren als onderneming, wij in principe enkel die activiteiten ondernemen waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

Onvoorzien

Het BBV schrijft voor dat de post ‘onvoorzien’ eveneens apart getoond dient te worden. We hebben een bedrag van € 125K opgenomen voor onvoorzien, zoals afgesproken in de financiële verordening. Bestuurlijk is de wens geuit om de algemene reserve zo laag mogelijk te houden. Indien zich tegenvallers voordoen dan moeten wij ons tot de deelnemers wenden voor een verhoging van de deelnemersbijdrage. Het is daarom wenselijk om een post onvoorzien te hebben en daarnaast het weerstandsvermogen voldoende hoog te houden om onze financiële risico’s te kunnen dekken. Zo ontstaat er gedurende het jaar geen stagnatie in verband met extra besluitvormingsprocedures. Op ons weerstandsvermogen wordt verder ingegaan in paragraaf 5.3.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

5 De bestuurlijke behandeling

Het BVV vereist verschillende paragrafen. Op zeven paragrafen geven we in dit document een toelichting.

Drie paragrafen zijn niet van toepassing op ons en worden daarom niet uitgewerkt.

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat OD Drenthe geen eigen grond bezit;
- Verbonden partijen is niet van toepassing omdat OD Drenthe geen verbonden partijen heeft (het is zelf een verbonden partij);
- De vennootschapsbelasting is niet van toepassing omdat het uitgangspunt van de OD Drenthe is dat, voor de activiteiten van OD Drenthe die kwalificeren als onderneming, zij in principe enkel die activiteiten onderneemt waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen

Wij hebben in ons eigen beleid geen lokale heffingen. Voor de Provincie Drenthe zijn wij wel gemandateerd om de heffingen van leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Omgevingswet. De inning van de leges is gebaseerd op de Belastingverordening van de provincie. Wij hebben met de Provincie de afspraak gemaakt dat het verschil tussen de leges inkomsten en - uitgaven de dekking is voor de administratieve ondersteuning voor het innen van de leges. Per saldo is het innen van de leges dus een budgetneutraal project. De werkgroep leges van de OPD (Omgevingsplatvorm Drenthe) heeft besloten om de legesverordeningen meer op elkaar af te stemmen in de toekomst. Daarnaast is in de OPD afgesproken om bij de procesvorming van het innen van leges bij gemeenten bij de aanvraag van de ondernemer aan te geven dat hier leges aan verbonden zijn. Daarnaast wordt bij het besluit aan de gemeente duidelijk aangegeven dat ze leges kunnen heffen op de MBA's.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Voor de investering in installaties in het nieuwe pand Industrieweg 14-16 zullen we in de toekomst onderhoud moeten plegen. We zijn huurder van het pand maar wel verantwoordelijk voor het onderhoud van de nieuwe installaties. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een meerjaren onderhoudsplan ter onderbouwing van een mogelijk in te stellen voorziening voor groot onderhoud om de lasten te egaliseren over de jaren.

5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin wij in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Het gaat om de robuustheid van de Begroting. Maar ook om de wendbaarheid en het adequaat kunnen handelen van een organisatie. En voor onze deelnemers om een organisatie die efficiënt kan bijdragen aan hun opgaven.

Wij hebben ultimo 2024 een totaal eigen vermogen van € 1.837K met een algemene reserve van € 637K, een bestemmingsreserve van € 23K en een positief exploitatieresultaat over 2024 van € 1.177K. De bestemmingsreserve maakt geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit, maar dat geldt wel voor het positieve exploitatieresultaat over 2024. Ook de post onvoorzien kan worden beschouwd als onderdeel van het weerstandsvermogen.

Wanneer wordt besloten dat de deelnemers het positieve resultaat 2024 toevoegen aan de algemene reserve dan zal het weerstandsvermogen iets toenemen. Bij het aanbieden van de jaarstukken 2024 wordt aan de deelnemers echter gevraagd om van het positieve resultaat over 2024 € 877K toe te voegen aan de bestemmingsreserve en € 300K uit te keren aan de deelnemers.

Daarnaast is in onderhavige Begroting een post onvoorzien van € 125K opgenomen. Wanneer van het positieve resultaat € 877K wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve dan wordt het weerstandsvermogen € 762K. De ratio stijgt dan naar 1,7. Dat wordt beoordeeld als ruim voldoende..

BEDRAGEN (€ x1.000)	**BATEN**
uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x > 2,0
Voldoende	1,0 < x > 1,4
Matig	0,8 < x > 1,0
Onvoldoende	0,6 < x > 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

Factor aanwezig/benodigd weerstandsvermogen	
factor:	1,7
oordeel:	Ruim voldoende

TABEL 5: DE CONCLUSIE VAN HET WEERSTANDSVERMOGEN

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Financiële risico's

De omvang van ons weerstandsvermogen is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen. Een aantal van onze (financiële) risico's worden in onderstaande tabel vermeld. In het model wordt de risicobeoordeling en -kwantificering gebruikt zoals deze door het Ministerie van BZK wordt gehanteerd. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging van de wegingsfactoren klasse en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen.

FREQUENTIE/ IMPACT	KANS	WEGINGS-FACTOR
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

KLASSE/IMPACT	FINANCIEEL	WEGINGS-FACTOR
1	< 50.000	25.000
2	50.001 - 100.000	75.000
3	100.001 - 250.000	175.000
4	250.001 - 1.000.000	625.000
5	> 1.000.000	1.000.000

NR	CATEGORIE	OMSCHRIJVING	EFFECT	FINANCIEEL	KLASSE	FREQUENTIE	BENODIGDE WEERSTANDS CAPACITEIT (€)
1	personeel	ziekteverzuim	productieverlies	€ 300.000	4	3	€ 312.500
2	personeel / bedrijfsvoering	werving nieuwe medewerkers	productieverlies	€ 150.000	3	4	€ 131.250
3	personeel / bedrijfsvoering	nieuwe huisvesting	additionele kosten	PM	PM	PM	PM
						Totaal	**€ 443.750**

TABEL 6: HET RISICOPROFIEL 2026

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

In de risicoberekening is geen rekening gehouden met een eventuele bestuurlijke keuze om bij noodzakelijke her prioritering in het Jaarprogramma 2026 alsnog te kiezen voor het beschikbaar stellen van extra middelen. Mocht op basis van het Jaarprogramma 2026 een tekort aan uren zichtbaar worden, dan vraagt dat om expliciete bestuurlijke besluitvorming, her prioritering en beschikbaarstelling van extra middelen waarvoor dan een extra deelnemersbijdrage noodzakelijk is.

Zoals in hoofdstuk 4 is omschreven, bestaan er nog een aantal relevante risico's die op dit moment niet op geld zijn in te schatten zoals:

- Doorontwikkeling Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe;
- Verbouwing nieuwe pand aan de Industrieweg 14-16 te Assen in 2025.

1. Ziekteverzuim

Algemeen: In 2024 was het gemiddelde ziekteverzuim 6,6%. Bij de berekening van de beschikbare productieve uren is 6,5% ziekteverzuim opgenomen in de Begroting 2026.

Beheersmaatregelen: In 2025 en 2026 staat terugdringen van het ziekteverzuim wederom hoog op onze agenda en het thema alsmede het verzuimprotocol is actief bij onze medewerkers onder de aandacht. Daarnaast zijn/worden de volgende maatregelen getroffen:

- ✓ De preventie op- en de begeleiding van het beïnvloedbare verzuim is vergroot;
- ✓ De toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk is vergroot;
- ✓ De inzet op de proactieve uitvoering van het Arbobeleid is vergroot;
- ✓ Er is een directe verzuimbegeleiding op de lopende dossiers;
- ✓ Onze nieuwe huisvesting zal eind 2025 ingericht zijn op de hybride werkwijze van plaats- en tijd onafhankelijk werken.

Calculatie financieel: Voor de calculatie is 2 % van de loonsom van het primaire proces gebruikt.

2. Werving nieuwe medewerkers

Algemeen: De krapte op de huidige arbeidsmarkt aan gekwalificeerd personeel noodzaakt ons tot meer inzet op werving en selectie van toekomstig benodigde medewerkers.

Beheersmaatregelen: OD Drenthe voert een campagne "Werken bij de NOD" samen met de ODG en de FUMO. Daarbij zal bijzondere aandacht gegeven worden aan inclusie en diversiteit. In dat kader zetten we in om:

- ✓ zij-instromers klaar te stomen voor onze taken;
- ✓ opleidingen van scholen beter te laten aansluiten op onze praktijk;
- ✓ van traineeships gebruik te maken;
- ✓ gebruik maken van duurdere inhuur.

Dat betekent een andere insteek in communicatie naar buiten en een toename in opleiding en begeleiding van zij-instromers en trainees.

Calculatie financieel: In de Begroting is een dekking van € 150K opgenomen ter dekking van mogelijk productieverlies.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3. Huisvesting

Algemeen: voor het nieuwe pand aan de Industrieweg 14-16 te Assen zijn we een huurcontract aangegaan met een looptijd van 15 jaar met een huurdersoptie om met 5 jaar te verlengen. Startdatum contract is 01-01-2025 en startdatum betalingen huurpenningen is 01-05-2025. Daarnaast wordt de verbouwing in 20 jaar afgeschreven, de inventaris in gedeeltelijk 10 en gedeeltelijk in 20 jaar. Bij vroegtijdige beëindiging van het huurcontract vertegenwoordigt het contract en de activa nog een waarde met eventueel een afboeking tot gevolg.

Beheersmaatregelen: Zorgdragen dat de Omgevingsdienst zijn huurcontract aan de Industrieweg 14-16 te Assen normaal kan uitdienen.

Calculatie financieel: In de Begroting is een PM-post opgenomen omdat geen juiste schatting gemaakt kan worden van de kosten.

5.4 Paragraaf financiële kengetallen

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal met als basis de Jaarrekening 2024, de Begrotingswijziging 2025 en de Begroting 2026.

	2024 (jaarrekening)	2025 (begrotingswijziging)	2026 (begroting)	2027 (begroting)	2028 (begroting)	2029 (begroting)
Netto schuldquote	-8,9%	18,0%	16,3%	14,2%	14,1%	12,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	17,1%	8,7%	8,5%	8,4%	3,8%	3,2%
Structurele exploitatie-ruimte	3,7%	-1,2%	0,3%	0,6%	0,7%	0,3%

TABEL 7: PERCENTAGES SCHULDQUOTE, SOLVABILITEITSRATIO EN STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Door het voornemen van een langlopende lening aan te gaan in 2025 voor de verbouwing en inrichting van een nieuw kantoor bestaat de schuldpositie niet meer alleen uit kortlopende verplichtingen. Bij alleen kortlopende verplichtingen hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt zoals in 2025 stijgt het kengetal boven de 0%. Voor 2026 is het kengetal 16,3% door het aantrekken van bovengenoemde geldlening. Door de aflossingen op de geldlening daalt het percentage de jaren hierna.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt, de norm voor ons is daarom minimaal 20%. Ons solvabiliteitsratio is op basis van de Begroting 2026 uitgekomen op 8,5% waardoor de solvabiliteit van onze organisatie onder de norm ligt. Het kengetal valt lager uit omdat met voorschotten van de opdrachtgevers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kortlopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de Begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De norm voor onze organisatie is 0% of hoger. In de Begroting 2026 is de ratio 0,3% en daarmee voldoet het aan de norm.

Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Van de drie geldende kengetallen voor onze organisatie geeft de solvabiliteitsratio aan dat deze onder de norm ligt. Het algehele beeld van onze financiële positie is dat oplettendheid is geboden. Zie ook de vorige paragraaf inzake het weerstandsvermogen.

5.5 Paragraaf financiering

Beleidskaders

De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in Begroting en rekening. We werken volgens het Treasurystatuut dat is vastgesteld op 23 september 2013.

Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op onze Begroting is geen lange termijn rentevisie opgenomen. Rente van geldleningen worden langdurig vastgelegd.

Geldleningen

We zullen het overgrote deel van onze werkzaamheden betalen uit de vaste voorschotbetalingen van de deelnemers. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. In 2025 zullen we een geldlening aangaan voor de verbouwing en aanschaf inventaris voor ons nieuwe pand te Assen. Onze organisatie loopt op dit moment geen grote liquiditeitsrisico's. In de praktijk factureren wij maandelijks of per kwartaal de projectinzet.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) is een kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Dit betekent voor ons dat het maximale saldo in 2026 € 2,3 mln. mag bedragen.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Rente risiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een rente risiconorm vastgesteld. De rente risiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals OD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. Er is in 2026 geen sprake van herfinanciering omdat geen leningen worden aangegaan.

5.6 Paragraaf bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt de andere programma's in het voorzien van verschillende diensten als personeelszaken, informatievoorziening, administratie, communicatie, sturing, planning en control. De bedrijfsvoeringsopgaven zijn de afgelopen jaren opgenomen in een Ontwikkelprogramma. Hiermee is een deel van de basis op orde gebracht, is de professionalisering van de financiële functie tot beheersbaar niveau gebracht en groeit jaarlijks ons zelflerend vermogen. Het definitief vaststellen van de U&H-strategie in 2025 kan gevolgen hebben voor de uitvoering van de bedrijfsvoering in 2026.

Begin 2025 is besloten om een versnelling door te voeren in een aantal thema's. Het thema rolbeschrijvingen wordt versneld afgerond. De beschrijving van de functies wordt ingedeeld in het HR21 profiel. Ten tweede worden de teamplannen en dashboard ook versneld. Procesoptimalisatie wordt als een apart project opgepakt in 2025. Koerssessies zullen zorgen voor uitlijning van de besturingsfilosofie met betrekking tot strategieontwikkelingen en programmering. Tot slot wordt het organisatie reglement geactualiseerd. Daarnaast is er aandacht voor de inrichting van het wendbare deel van onze organisatie, het benodigde leiderschapsprofiel, projectmatig en programmatisch werken, en teamontwikkeling. Vanaf 2026 komen de thema's 'een lerende organisatie' en 'een open en veilige cultuur' nader aan de orde.

5.7 Personele ontwikkelingen

We starten 2025 met 200 fte vaste medewerkers en 27 fte inhuur, wat neerkomt op totaal 227 fte bezetting. De komende jaren laten nog geen grote uitstroom zien als gevolg van pensionering. Wij verwachten dat eind 2025 de gewenste formatieve groei volledig gerealiseerd is. Vanuit die stabiliteit en rust kan de focus meer gericht worden op beperken van uitstroom en uitval. Een toelichting op de verdeling van ons personeel over de verschillende clusters in relatie tot de totale opgave in 2026, volgt in het Jaarprogramma 2026. In het kader van de versterking van het VTH-stelsel zijn de kwaliteitscriteria voor 'kritieke massa' (deskundigheid en ervaring) daarbij een belangrijk instrument.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6 Financiële Begroting

In dit hoofdstuk beschrijven we enkele ontwikkelingen die financiële doorwerking kunnen hebben op onze taakuitvoering. We blijven daarbij kritisch kijken naar mogelijke kostendrijvers en zetten in op sober en doelmatig werken.

6.1 Opzet Begroting

De Begroting is in overeenstemming met het BBV opgesteld, waarbij alle benodigde paragrafen en voorgeschreven onderdelen zijn opgenomen.In de exploitatiebegroting is een nadere specificatie van de budgetten opgenomen. Zo is er bijvoorbeeld onderscheid gemaakt naar personeels- en inhuurbudgetten voor het primair proces en de overhead. De meerjarenbegroting maakt onderdeel uit van de financiële begroting.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten

De meerjarenraming 2027 - 2029 is op basis van de geldende normen geïndexeerd. De uitgangspunten die leiden tot de Begroting 2026 bestaan uit:

- ✓ De uitgangspunten van de Begroting 2025, inclusief de Begrotingswijziging 2025;
- ✓ Het gewogen indexcijfer (2,06%) door toepassing van de index loonvoet sector overheden de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie;
- ✓ Een productiviteitsnorm van 1.331 uur per FTE, waarbij rekening gehouden is met een ziekteverzuimpercentage van 6,5 %;
- ✓ De in 2020 vastgestelde verrekensystematiek voor de deelnemersbijdragen;
- ✓ Jaarlijkse dotatie bestemmingsreserve zaaksysteem van 2026 /m 2028 van € 150.000;
- ✓ Hanteren 0-lijn impact Omgevingswet (huidige 5% meegenomen);
- ✓ Vooralsnog geen wijzigingen als gevolg van herijking Drentse Maat en invoering nieuwe U&H strategie per 2026 (onderlinge verschuivingen tussen deelnemers zijn wel mogelijk);
- ✓ Huisvestingskosten zijn opgenomen voor het nieuw te betrekken pand te Assen op basis van de voorliggende projectbegroting op peildatum maart 2025. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de begrote tekorten voor het jaar 2026 worden gedekt vanuit de opgebouwde bestemmingsreserve van verslagjaar 2024.
- ✓ Een mogelijke bate uit de subsidieregeling voor Robuustheid, waarvoor in 2025 een aanvraag is ingediend, is niet verwerkt in deze Begroting aangezien deze momenteel de status ‘aangevraagd’ heeft. Dat maakt het onzeker of en in welke mate OD Drenthe hieruit baten zal ontvangen ten gunste van het jaar 2026.
- ✓ Een mogelijke besparing op project Kantoorautomatisering welke wordt opgestart in 2025 is niet opgenomen aangezien de uitkomsten hiervan nog onduidelijk zijn.

BEDRAGEN (€ x1.000)	2024 Jaarrekening	2025 Begrotings-wijziging	2026 Begroting	2027 Begroting	2028 Begroting	2029 Begroting
Programma Milieu	24.939	26.595	27.327	28.827	30.058	31.227
Programma Leges	244	200	200	200	200	200
Overhead	230	249	277	283	289	295
Algemene dekkingsmiddelen	250	0	0	0	0	0
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0
BATEN TOTAAL	**25.663**	**27.044**	**27.804**	**29.310**	**30.547**	**31.723**
Programma Milieu	**16.776**	**18.047**	**18.302**	**19.247**	**20.620**	**21.097**
Leges	**192**	**140**	**140**	**140**	**140**	**140**
Overhead	**7.519**	**9.198**	**9.303**	**9.829**	**10.202**	**10.442**
Algemene dekkingsmiddelen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Heffing VPB	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bedrag onvoorzien	**0**	**125**	**125**	**125**	**125**	**125**
LASTEN TOTAAL	**24.486**	**27.510**	**27.870**	**29.340**	**31.087**	**31.804**
SALDO VAN BATEN EN LASTEN VÓÓR MUTATIES RESERVES	**1.177**	**-466**	**-67**	**-30**	**-540**	**-81**
Toevoeging aan reserve			**150**	**150**	**150**	
Onttrekking reserves		**466**	**217**	**180**	**690**	**81**
SALDO VAN BATEN EN LASTEN NA MUTATIES RESERVES	**1.177**	**-0**	**0**	**0**	**0**	**-0**

TABEL 8: OVERZICHT VAN DE MEERJARENRAMING

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

De Exploitatiebegroting kan worden gewijzigd in geval van hernieuwde inzichten, te weten werkelijke indexcijfers, toe- en/of afname van de productie op basis van het nog op te stellen Jaarprogramma 2026, wanneer er een concrete Begroting is voor de projecten 2026, in geval van concretisering van het investeringsbudget of als er zich onvoorziene zaken voordoen. In ieder geval dient sprake te zijn van een gelijkblijvend takenpakket of een gelijkblijvend uitvoeringsniveau. Wijziging in omvang, intensiteit of kwaliteit van de werkzaamheden leidt tot begrotingseffect of herprioritering van taken. Een aantal risico's die mogelijk substantiële begrotingseffecten meebrengen zijn in deze rapportage reeds benoemd.

Indexatie

De posten in de exploitatiebegroting voor het jaar 2026 en de meerjarenraming (2027-2029) zijn geïndexeerd op basis van een inschatting van de directie. Dit is schematisch weergegeven in bijlage A.

6.3 Exploitatiebegroting

BEDRAGEN (€ x1.000)	2024 Jaarrekening	2025 Begrotings-wijziging	2026 Begroting	2027 Begroting	2028 Begroting	2029 Begroting
Totale baten	**25.663**	**27.044**	**27.804**	**29.310**	**30.547**	**31.723**
Deelnemersbijdragen	**24.378**	**26.310**	**27.067**	**28.827**	**30.058**	**31.227**
Reguliere deelnemersbijdrage	24.378	26.310	27.067	28.827	30.058	31.227
Legesopbrengsten	**141**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**
Projectbaten	**103**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Projectbaten SPUK	**562**	**260**	**260**	**0**	**0**	**0**
Financiële baten	**250**	**145**	**145**	**145**	**145**	**145**
Inkomsten overige baten	**230**	**129**	**132**	**138**	**144**	**150**
Totale lasten	**24.486**	**27.510**	**27.870**	**29.340**	**31.087**	**31.804**
Personeelslasten	**20.267**	**22.629**	**23.217**	**24.679**	**25.738**	**26.842**
Loonsom primair proces	12.429	13.076	13.752	14.687	15.280	15.935
Loonsom overhead	3.820	4.677	4.520	4.520	4.751	4.955
Doorbelasting loonkosten	-609	-260	-260	0	0	0
Frictiekosten, looncompensatie enz.	92	-42	-43	-45	-47	-49
Inhuur primair proces	2.651	2.458	2.700	2.883	3.000	3.128
Inhuur overhead	830	1.047	877	877	922	961
Reiskosten	344	728	783	823	858	895
Opleidingen	321	434	443	466	486	507
Overige personele kosten	390	511	446	469	489	510
Bedrijfsvoeringskosten	**3.212**	**4.077**	**3.839**	**4.018**	**4.177**	**4.341**
Packagedeal gem. Emmen en prov. Drenthe	1.823	2.135	1.118	1.176	1.226	1.279
Huisvesting en facilitair*		293	1.055	1.092	1.124	1.158
Huur zaaksysteem / licentie LOS	237	287	287	302	315	328
Overige licentie- en ICT-kosten	541	700	668	702	733	764
Overige bedrijfsvoeringskosten	611	661	711	747	779	813
Doorbetaalde leges	**88**	**140**	**140**	**140**	**140**	**140**
Projectkosten	**103**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Projectkosten SPUK	**562**	**260**	**260**	**0**	**0**	**0**
Financiële lasten		**54**	**189**	**178**	**166**	**155**
Onvoorzien	**0**	**125**	**125**	**125**	**125**	**125**
Incidentele lasten	**254**	**226**	**100**	**200**	**741**	**200**
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	**1.177**	**-466**	**-67**	**-30**	**-540**	**-81**
Toevoeging aan reserve	**0**	**0**	**150**	**150**	**150**	**0**
Onttrekking reserves	**0**	**466**	**217**	**180**	**690**	**81**
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**1.177**	**-0**	**0**	**0**	**0**	**-0**

* Dit betreffen de huisvesting en facilitaire kosten van het nieuwe pand

TABEL 9: DE EXPLOITATIEBEGROTING

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Hieronder worden de belangrijkste posten toegelicht.

6.3.1 Baten

Deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage stijgt ten opzichte van de Begrotingswijziging 2025 met € 758K. Een specificatie per deelnemer is weergegeven in Bijlage B. De stijging wordt veroorzaakt door de volgende posten:

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Indexering 2,06% incl. loonontwikkeling	607K
Reservering zaaksysteem	150K
Totaal	**757K**

TABEL 10: MUTATIE DEELNEMERSBIJDRAGE

SPUK baten

De Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK) is bedoeld om voor meerdere jaren extra capaciteit voor toezicht en handhaving te realiseren, zodat de organisatie op dit vlak een professionaliseringsslag kan maken. De uitkering loopt tot en met 2026. In 2026 wordt net als in 2025 een jaarlijkse uitkering van € 260K verwacht. Als er vanuit het Rijk geen nieuwe regeling komt zullen na afloop van de uitkering de kosten door de deelnemers zelf worden gedragen.

Aanpassing uren Jaarprogramma

In de Begroting 2026 gaan we uit van continuering van het Jaarprogramma 2025 zijnde 195.025 direct productieve uren. We hanteren daarbij een 0-lijn voor de impact van de Omgevingswet (5% blijft gehandhaafd). De impact van de herijking van de Drentse Maat alsmede de implementatie van de U&H strategie in 2026 zijn thans nog niet in te schatten. We gaan in deze Begroting vooralsnog uit van een nul effect op de gehele begrotingssom, waarbij er wel degelijk een verschuiving kan plaatsvinden in de bijdrage tussen de deelnemers. Voor de urenverdeling per deelnemer wordt verwezen naar bijlage C.

Indirect productieve projecten

Vanaf de Begrotingswijziging 2024 zijn de indirect productieve uren apart geprogrammeerd. Dit zijn uren die we besteden aan werkzaamheden en projecten die bijdragen aan het efficiënter en effectiever maken van het primaire proces in de organisatie. Deze manier van ramen is zuiverder (voorheen in de productienorm opgenomen) en biedt meer zicht op de onderdelen die het betreft en de daarbij behorende tijdsbesteding. De indirect productieve uren worden geraamd op 18.000 uur. Het totale aantal productieve uren komt hiermee op 213.025 (195.025 + 18.000).

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6.3.2 Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten nemen toe met € 589K (zie de exploitatiebegroting). Dit komt voornamelijk door inflatie. Ook zijn er meerkosten opgenomen in verband met het houden van een ronde functiewaardering (€ 160K in 2025 inclusief incidentele advieskosten, vanaf 2026 € 180K structureel). Doordat zowel de Omgevingswet en de organisatiefilosofie van 'Zo werken wij' andere vaardigheden vraagt van en bevoegdheden geeft aan de functies is het actualiseren van het loongebouw relevant. Niet alleen om de medewerkers een reële beloning te bieden voor het werk wat zij doen, maar ook om een aantrekkelijk werkgever te blijven.

Bijdrage incidentele aanvullende kosten

In de Begrotingswijziging 2025 is rekening gehouden met een bedrag van € 226K aan incidentele lasten, waarvan echter vanuit de bestemmingsreserve een bedrag van € 83K wordt onttrokken. Per saldo blijft dan over € 143K. In de Begroting 2026 is hiervoor € 100K geraamd.

Bedrijfsvoering kosten

De bedrijfsvoering kosten dalen ten opzichte van de Begrotingswijziging 2025 met € 238K. Dit wordt veroorzaakt door lagere licentie-en ICT kosten, hogere overige bedrijfsvoeringkosten en de her-rubricering van de huisvestingskosten van het nieuwe pand dat naar verwachting in Q1 2026 wordt betrokken. In totaliteit zijn de huisvestingskosten na onttrekking uit de bestemmingsreserve op hetzelfde niveau als in het Provinciehuis en gemeentehuis Emmen.

Onvoorzien

De post 'onvoorzien' wordt ten opzichte van voorgaande Begrotingen niet verhoogd en blijft met € 125K gelijk aan de Begrotingswijziging 2025. De afspraken hierover zijn opgenomen in de financiële verordening.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6.3.3 Nieuwe uitzettingen vanaf 2026

Zoals vermeld wordt het grootste deel van de extra uitzettingen in de Begroting 2026 veroorzaakt door inflatie. Hiernaast is er één uitzetting die nieuw is ten opzichte van de Begrotingswijziging 2025:

- ✓ Reservering zaaksysteem (2026-2028): 150K met € 0,70 effect op uurtarief.

6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Artikel 20 van het BBV schrijft voor dat in de Begroting een uiteenzetting van de financiële positie, voorzien van toelichting, dient te worden opgenomen. Tevens dient dit ook in meerjarig perspectief te gebeuren. In de volgende paragraaf volgt de uiteenzetting.

6.4.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Hiernaast wordt de (geprognosticeerde) begin- en eindbalans weergegeven voor het begrotingsjaar. Tevens wordt de meerjarenraming uiteengezet. Het resultaat na mutatie reserve(s) wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**2024** Jaar-rekening	**2025** Begrotings-wijziging	**2026** Begroting	**2027** Begroting	**2028** Begroting	**2029** Begroting
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	101	6.476	6.082	5.685	5.284	4.881
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
	101	**6.476**	**6.082**	**5.685**	**5.284**	**4.881**
VLOTTENDE ACTIVA						
Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	10.498	5.500	5.500	5.600	5.700	5.800
Liquide middelen	1	250	250	250	250	250
Overlopende activa	145	52	52	54	56	58
	10.644	**5.802**	**5.802**	**5.904**	**6.006**	**6.108**
TOTAAL ACTIVA	10.745	12.278	11.884	11.589	11.290	10.989
VASTE PASSIVA						
- Algemene reserve	637	637	637	559	411	330
- Bestemmingsreserve	23	23	23	23	23	23
- Bestemmingsreserve zaaksysteem	-	92	242	392	-	-
- Bestemmingsreserve BI-strategie	-	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve MBA	-	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve Huisvesting	-	319	102	0	0	0
- Resultaat voor bestemming	1.177					
Eigen vermogen	1.837	1.071	1.004	974	435	353
Voorziening voor verlofsaldi	538	538	538	538	538	538
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	6.470	6.091	5.712	5.333	4.955
	2.375	**8.079**	**7.634**	**7.225**	**6.306**	**5.846**
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.436	2.400	2.500	2.500	2.500	2.500
Overlopende passiva	2.935	1.799	1.750	1.864	2.484	2.643
	8.370	**4.199**	**4.250**	**4.364**	**4.984**	**5.143**
TOTAAL PASSIVA	**10.745**	**12.278**	**11.884**	**11.589**	**11.290**	**10.989**

TABEL 11: BALANS

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6.4.2 EMU-saldo

In dit overzicht is het EMU-saldo opgenomen voor het begrotingsjaar, voorgaande jaren en is eveneens de meerjarenraming uiteengezet.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De Begroting dient de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume weer te geven. In ons geval geldt dat alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume in de Begroting zijn opgenomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het IKB, aanvullende uitkeringen, tijdelijke loondoorbetalingen en verzekeringspremies. Maar ook voor de wettelijke verlofsaldi van medewerkers, omdat deze binnen twee jaar moeten worden opgemaakt. Voor spaarverlof en bovenwettelijk verlof is een voorziening getroffen.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**2024** Jaar-rekening	**2025** Begrotings-wijziging	**2026** Begroting	**2027** Begroting	**2028** Begroting	**2029** Begroting
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q.ontttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.177	-466	-67	-30	-540	-81
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	89	6.405	394	397	400	403
3. Mutatie voorzieningen	146	0	0	0	0	0
4. Mutatie voorraden (incl. bouw-gronden in exploitatie)	0	0	0	0	0	0
11. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwacht boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO	**1.412**	**5.939**	**328**	**367**	**-140**	**322**

TABEL 12: OVERZICHT VAN HET EMU-SALDO

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Investeringen

Investeringen met een economisch nut

Ten behoeve van de thuiswerkfaciliteiten van onze medewerkers zijn extra bureaustoelen aangeschaft. Deze bureaustoelen zijn eigendom van OD Drenthe en worden in bruikleen uitgegeven. Bij uitdiensttreding worden de stoelen weer ingeleverd. De bureaustoelen zijn door ons geactiveerd op de balans en worden in 3 jaar afgeschreven. In de meerjarenraming houden wij er rekening mee dat afgeschreven activa worden vervangen.

De financiering

Het BBV schrijft voor dat tevens aandacht dient te worden geschonken aan de financiering bij de uiteenzetting van de financiële positie. De financiering is nader uitgewerkt in paragraaf 5.5.

Reserves

In de Jaarrekening 2024 is het voorstel om een deel van het positieve resultaat in vier verschillende bestemmingsreserves te storten (totaal € 877K) en € 300K aan de deelnemers terug te laten vloeien. De algemene reserve blijft ongewijzigd opdat het weerstandsvermogen afdoende robuust is om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen. Op dit moment is de verwachting dat een deel van het eigen vermogen in de jaren 2027 t/m 2029 zal worden gebruikt om het exploitatietekort van de huisvesting te financieren. Hierbij wordt voldoende eigen vermogen blijvend aangehouden om te voldoen aan de robuustheidscriteria.

Voor wat betreft de bestemmingsreserve ontwikkelprogramma kan worden gesteld dat deze min of meer overbodig is geworden. De kosten van organisatieontwikkeling worden indien nodig in de Begroting opgenomen. Wij zullen dan ook op korte termijn voorstellen deze reserve op te heffen. Voor het vervangen van het zaaksysteem in de toekomst is besloten om een nieuwe bestemmingsreserve in het leven te roepen, waarin jaarlijks € 150K wordt gestort vanaf 2026. Op deze wijze drukken de kosten van de aanbesteding van het zaaksysteem minder op de Begroting van één enkel begrotingsjaar.

BEDRAGEN (€ x1.000)	2024 Jaarrekening	2025 Begrotings-wijziging	2026 Begroting	2027 Begroting	2028 Begroting	2029 Begroting
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	637	637	637	637	559	411
Bij: Resultaat	0	1.177	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	1.177	0	78	148	81
Bij: Bijdrage deelnemers resultaat	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**637**	**637**	**637**	**559**	**411**	**330**
Bestemmingsreserve (Doorontwikkeling organisatie)						
Saldo per 1-1	23	23	23	23	23	23
Bij: Resultaat	0	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**23**	**23**	**23**	**23**	**23**	**23**
Bestemmingsreserve Zaaksysteem						
Saldo per 1-1	0	0	92	242	392	0
Bij: Resultaat	0	92	150	150	150	0
Af: Resultaat	0	0	0	0	542	0
SALDO PER 31-12	**0**	**92**	**242**	**392**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve BI-strategie						
Saldo per 1-1	0	0	0	0	0	0
Bij: Resultaat	0	18	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	18	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve MBA						
Saldo per 1-1	0	0	0	0	0	0
Bij: Resultaat	0	65	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	65	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve Huisvesting						
Saldo per 1-1	0	0	319	102	0	0
Bij: Resultaat	0	702	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	383	217	102		0
SALDO PER 31-12	**0**	**319**	**102**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL VAN DE RESERVES	**660**	**1.071**	**1.004**	**974**	**435**	**353**

TABEL 13: OVERZICHT VAN DE RESERVES

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Voorzieningen

Wij hebben sinds de uitgave van de Jaarrekening 2017 een voorziening gevormd voor verlofsparen. Ieder jaar wordt bij het opstellen van de Jaarrekening beoordeeld wat de hoogte van deze voorziening moet zijn. Met ingang van 2024 wordt het bovenwettelijk verlof als voorziening getoond in plaats van verplichting om aan de BBV-eisen te voldoen. In de (meerjarige) Begroting wordt deze post niet structureel meegenomen.

BEDRAGEN (€ x1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorziening voor verlofsparen						
Saldo per 1-1	36	77	77	77	77	77
Bij:	41	0	0	0	0	0
Af:	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**
Voorziening voor bovenwettelijk verlof						
Saldo per 1-1	356	461	461	461	461	461
Bij:	105	0	0	0	0	0
Af:	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**461**	**461**	**461**	**461**	**461**	**461**
TOTAAL SALDO 31-12	**538**	**538**	**538**	**538**	**538**	**538**

TABEL 14: OVERZICHT VAN VOORZIENINGEN

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bijlage A Indexering

INDEX	2024	2025	2025 BW	2026	2027	2028	2029
Loonvoet sector overheid	4,7%	4,9%	4,8%	**2,0%**	5,4%	4,5%	n.n.b.
Prijs netto materiele overheidscon-sumptie	3,0%	2,4%	2,7%	**2,6%**	2,6%	2,4%	n.n.b.
"Gewogen index (90% loonvoet / 10% materiele overheidsconsumptie)"	4,5%	4,7%	4,6%	**2,1%**	5,1%	4,3%	4,3%

TABEL 15: INDEXERINGEN

Het jaar 2029 is niet opgenomen in de macro-economische verkenning van het CPB en daarom is voor de meerjarenbegroting nu uitgegaan van hetzelfde indexcijfer als 2028.

Bron: Macro-economische verkenning 2024, publicatie 17-09-2024 (CPB) voor de jaren 2025-2028

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Overzicht meerjarenbegroting

DEELNEMER	BEGROTINGS-WIJZIGING 2025	BEGROTING 2026	BEGROTING 2027	BEGROTING 2028	BEGROTING 2029
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.196.512	€ 1.231.063	€ 1.313.443	€ 1.369.535	€ 1.422.814
Gemeente Assen	€ 1.757.874	€ 1.808.634	€ 1.929.664	€ 2.012.072	€ 2.090.349
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.319.314	€ 1.357.411	€ 1.448.246	€ 1.510.095	€ 1.568.842
Gemeente Coevorden	€ 2.172.869	€ 2.235.613	€ 2.385.216	€ 2.487.079	€ 2.583.834
Gemeente Emmen	€ 4.779.855	€ 4.917.878	€ 5.246.973	€ 5.471.049	€ 5.683.891
Gemeente Hoogeveen	€ 2.013.442	€ 2.071.582	€ 2.210.209	€ 2.304.597	€ 2.394.254
Gemeente Meppel	€ 1.685.701	€ 1.734.377	€ 1.850.438	€ 1.929.462	€ 2.004.525
Gemeente Midden-Drenthe	€ 1.996.072	€ 2.053.711	€ 2.191.141	€ 2.284.715	€ 2.373.599
Gemeente Noordenveld	€ 1.115.721	€ 1.147.939	€ 1.224.757	€ 1.277.061	€ 1.326.743
Gemeente Tynaarlo	€ 1.216.575	€ 1.251.705	€ 1.335.467	€ 1.392.499	€ 1.446.672
Gemeente Westerveld	€ 1.295.885	€ 1.333.305	€ 1.422.527	€ 1.483.277	€ 1.540.982
Gemeente De Wolden	€ 1.574.882	€ 1.620.359	€ 1.728.790	€ 1.802.619	€ 1.872.748
Provincie Drenthe	€ 4.185.038	€ 4.303.687	€ 4.539.848	€ 4.733.726	€ 4.917.884
Totaal	**€ 26.309.740**	**€ 27.067.263**	**€ 28.826.719**	**€ 30.057.786**	**€ 31.227.138**

TABEL 16: OVERZICHT MEERJARENBEGROTING

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Begrotingswijziging 2025 versus Begroting 2026

DEELNEMER	BEGROTINGS-WIJZIGING 2025	BEGROTING 2026	VERSCHIL
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.196.512	€ 1.231.063	€ 34.551
Gemeente Assen	€ 1.757.874	€ 1.808.634	€ 50.760
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.319.314	€ 1.357.411	€ 38.097
Gemeente Coevorden	€ 2.172.869	€ 2.235.613	€ 62.744
Gemeente Emmen	€ 4.779.855	€ 4.917.878	€ 138.023
Gemeente Hoogeveen	€ 2.013.442	€ 2.071.582	€ 58.140
Gemeente Meppel	€ 1.685.701	€ 1.734.377	€ 48.676
Gemeente Midden-Drenthe	€ 1.996.072	€ 2.053.711	€ 57.639
Gemeente Noordenveld	€ 1.115.721	€ 1.147.939	€ 32.218
Gemeente Tynaarlo	€ 1.216.575	€ 1.251.705	€ 35.130
Gemeente Westerveld	€ 1.295.885	€ 1.333.305	€ 37.420
Gemeente De Wolden	€ 1.574.882	€ 1.620.359	€ 45.476
Provincie Drenthe	€ 4.185.038	€ 4.303.687	€ 118.649
Totaal	**€ 26.309.740**	**€ 27.067.263**	**€ 757.523**

TABEL 17: OVERZICHT DEELNEMERSBIJDRAGE

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Specificatie deelnemersbijdrage 2026

DEELNEMER	BEGROTINGS-WIJZIGING 2025	INFLATIE EN CAO ONTWIKKELINGEN	RESERVERING ZAAKSYSTEEM	OVERIGE WIJZIGINGEN	BEGROTING 2026	VERSCHIL
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.196.512	€ 27.631	€ 6.822	€ -	€ 1.230.965	€ 34.453
Gemeente Assen	€ 1.757.874	€ 40.595	€ 10.023	€ -	€ 1.808.491	€ 50.618
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.319.314	€ 30.467	€ 7.522	€ -	€ 1.357.304	€ 37.989
Gemeente Coevorden	€ 2.172.869	€ 50.178	€ 12.389	€ -	€ 2.235.437	€ 62.567
Gemeente Emmen	€ 4.779.855	€ 110.381	€ 27.254	€ -	€ 4.917.490	€ 137.635
Gemeente Hoogeveen	€ 2.013.442	€ 46.497	€ 11.480	€ -	€ 2.071.419	€ 57.977
Gemeente Meppel	€ 1.685.701	€ 38.928	€ 9.611	€ -	€ 1.734.240	€ 48.539
Gemeente Midden-Drenthe	€ 1.996.072	€ 46.095	€ 11.381	€ -	€ 2.053.549	€ 57.477
Gemeente Noordenveld	€ 1.115.721	€ 25.765	€ 6.362	€ -	€ 1.147.848	€ 32.127
Gemeente Tynaarlo	€ 1.216.575	€ 28.094	€ 6.937	€ -	€ 1.251.606	€ 35.031
Gemeente Westerveld	€ 1.295.885	€ 29.926	€ 7.389	€ -	€ 1.333.200	€ 37.315
Gemeente De Wolden	€ 1.574.882	€ 36.369	€ 8.980	€ -	€ 1.620.231	€ 45.348
Provincie Drenthe	€ 4.185.038	€ 96.596	€ 23.850	€ -	€ 4.305.484	€ 120.446
Totaal	**€ 26.309.740**	**€ 607.523**	**€ 150.000**	**€ 0**	**€ 27.067.263**	**€ 757.523**

TABEL 18: SPECIFICATIE DEELNEMERSBIJDRAGE

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

DEELNEMER	BASISUREN 2026	EXTRA OPDRACHTEN	COMPLEXE VTH TAKEN	INDIRECTE UREN	UREN JP 2025	SPUK	TOTAAL UREN BEGROTING 2026
Gemeente Aa en Hunze	8.511	125	250	820	9.706	-110	9.597
Gemeente Assen	12.830	225	0	1.205	14.260	-161	14.099
Gemeente Borger-Odoorn	9.173	125	500	904	10.702	-121	10.582
Gemeente Coevorden	14.762	125	1.250	1.489	17.626	-199	17.427
Gemeente Emmen	33.698	1.050	750	3.276	38.774	-438	38.337
Gemeente Hoogeveen	14.078	125	750	1.380	16.333	-184	16.149
Gemeente Meppel	11.269	250	1.000	1.155	13.674	-154	13.520
Gemeente Midden-Drenthe	14.049	125	650	1.368	16.192	-183	16.009
Gemeente Noordenveld	8.061	125	100	765	9.051	-102	8.949
Gemeente Tynaarlo	8.810	125	100	834	9.869	-111	9.757
Gemeente Westerveld	9.399	125	100	888	10.512	-119	10.394
Gemeente De Wolden	11.071	125	500	1.079	12.775	-144	12.631
Provincie Drenthe	27.864	1.600	1.250	2.835	33.549	0	33.549
Totaal	**183.575**	**4.250**	**7.200**	**18.000**	**213.025**	**-2.026**	**210.999**

TABEL 19: OVERZICHT UREN JAARPROGRAMMA DEELNEMERS

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Onze professionals werken dagelijks met trots en passie aan uw milieudoelen voor een schoner en veiliger Drenthe. We hebben de unieke expertise ervoor in huis. Zo dragen we bij aan het verbeteren van de Drentse omgevingskwaliteit. En zorgt Omgevingsdienst Drenthe voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Wij beoordelen milieueffecten van ruimtelijke plannen, zo geven we geluidsadvies bij een nieuwe weg of woonwijk. We helpen daarnaast gemeenten en provincie met het uniform opstellen van milieuregels in het Omgevingsplan. En we ondersteunen hen met juridische expertise, bijvoorbeeld bij een bezwaar op een geweigerde Omgevingsvergunning. Zo beschermen we het milieu tot aan de rechtbank of Raad van State.

We handelen vergunningsaanvragen- en meldingen af die impact hebben op de ruimte om ons heen. Zo controleren we saneringsmeldingen voor historische verontreinigingen. Daarnaast leveren we inzet bij de verwijdering van asbest.

Bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren controleren we. We houden toezicht op de verwerking van grond, bagger en bouwstoffen om de schone bodem in Drenthe te beschermen. We zien dat toezicht naleving bevorderd en dat daarmee milieurisico's worden beperkt. Wist u dat een vooraankondiging vaak al voldoende effect heeft om overtredingen ongedaan te maken?

Samen met de Veiligheidsregio Drenthe hebben we een taak bij rampen- en crisisbestrijding. We zijn op locatie aanwezig voor controles omgevingsveiligheid wanneer sprake is van het transport van gevaarlijke stoffen. Maar ook controle van vuurwerkopslagen behoort tot onze taak.

Bij de aanpak van milieucriminaliteit werken we nauw samen met partners als het waterschap en de politie. Denk aan mestfraude of afvaldumpingen. Onze piketmedewerkers gaan af op diverse meldingen. Doordat we datagedreven werken hebben we exacte kaarten en actuele gegevens in onze systemen.

We organiseren lokale bijeenkomsten om bedrijven te informeren over de regels onder de Omgevingswet. En om uitleg te geven over risico's, bijvoorbeeld zorgwekkende stoffen die niet in het grondwater mogen komen. Zichtbaar in de regio aanwezig zijn helpt preventief. Het delen van onze kennis vergroot de bewustwording en verbetert het onderlinge begrip.

Circulariteit en duurzaamheid zijn omgevingsthema's die vandaag in de krant staan maar ook volgende generaties raken. We monitoren daarom continu de Drentse luchtkwaliteit. Bij geurklachten treden onze toezichthouders op. We reageren nauwgezet op klachten van inwoners zoals lichthinder. En we helpen bedrijven met advies over energiebesparende maatregelen.

Omgevingsdienst Drenthe

Omgevingsdienst Drenthe

Bezoekadres
Westerbrink 1
9405 BJ Assen

Postadres
Postbus 1017
9400 BA Assen

www.oddrenthe.nl
info@oddrenthe.nl

Aan
Raden van de Drentse gemeenten
Provinciale Staten van de provincie Drenthe

Verzending per mail

Ons kenmerk 202500394	**Uw brief van/kenmerk** -	**Cluster** Staf
Bijlage(n) 1	**Behandeld door** M. van den Berg	**Telefoon** 0592-754569
Datum 8 juli 2025	**E-mail** m.vandenberg@oddrenthe.nl	

Onderwerp
Reactie op ontvangen zienswijzen ontwerpbegrotingen 2025 en 2026

Geachte leden van de gemeenteraad en provinciale staten,

In de afgelopen periode heeft u in uw raads-/statenvergadering de ontwerpbegrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026 OD Drenthe behandeld. Het dagelijks bestuur heeft de ingediende zienswijzen op 7 juli behandeld. In deze brief leest u de reactie hierop en de manier waarop het dagelijks bestuur het algemeen bestuur voorstelt om die zienswijzen bij de besluitvorming te betrekken.

Ontwerpbegrotingswijziging 2025 – voorstel om ongewijzigd vast te stellen
Via de ontwerpbegrotingswijziging wordt het jaarprogramma financieel verwerkt. Deze zorgt namelijk voor een verschuiving in de deelnemersbijdrage. In totaliteit is het jaarprogramma passend binnen de eerder vastgestelde begroting. Op de ontwerpbegrotingswijziging 2025 zijn door uw raden/staten geen zienswijzen ingediend.

Omdat er geen zienswijzen zijn ingediend op de ontwerpbegrotingswijziging stellen wij het algemeen bestuur voor om deze, voor het overige, ongewijzigd vast te stellen.

Ontwerpbegroting 2026 – voorstel om ongewijzigd vast te stellen (aandacht ravijnjaren)
De ontwerpbegroting 2026 bevat alleen een indexering en een jaarlijkse reservering voor de aanbesteding van het zaaksysteem. Eerder bent u geïnformeerd over de onjuist verwerkte indexering voor het jaar 2026, als bijlage treft u de hierop gewijzigde ontwerpbegroting 2026 aan.

Samenvatting zienswijzen
In totaal hebben 3 raden besloten om een zienswijze in te dienen. Daarnaast hebben een aantal raden besloten om geen zienswijze in te dienen maar hierbij wel een verzoek of zorg te delen.
Als rode draad uit de ontvangen reacties komt het verzoek naar voren om verantwoord om te gaan met de besteding van middelen en aandacht te hebben voor de ravijnjaren. Dit verzoek wordt meerdere keren herhaald. Daarnaast worden een aantal verzoeken enkelvoudig gedaan. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het verzoek om voor de langere termijn op zoek te gaan naar bezuinigingsmogelijkheden en daarnaast het verzoek om de voorgestelde aanpassing van de indexering (conform Drentse afspraken) via een reguliere begrotingswijzigingsprocedure voor te leggen. Ook wordt verzocht om blijvende aandacht te hebben voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zoals PFAS. Daarnaast wordt er ook waardering uitgesproken. Hierbij gaat het over het gedaalde ziekteverzuim, de leesbaarheid/compactheid van de ontwerpbegroting en dat de ontwerpbegroting alleen stijgt met indexering en reservering voor aanbesteding zaaksysteem.

Reactie op zienswijzen
Wij begrijpen dat uw gemeente/provincie voor grote financiële uitdagingen staat door de verminderde bijdrage vanuit het Rijk. Deze situatie brengt veel onzekerheid en zorgen met zich mee. Wij willen benadrukken dat wij deze zorgen delen en serieus nemen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is daarom, zoals in de zienswijzen is verzocht, alleen indexering en een jaarlijkse dotatie voor de periodieke aanbesteding van het zaaksysteem opgenomen. Onze inzet blijft om zo verantwoord mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen en waar mogelijk besparingen door te voeren om de toenemende taken en lasten zoveel mogelijk binnen budget te kunnen opvangen.

Met betrekking tot de oproep van een raad om de correcte indexering later via een begrotingswijziging te verwerken, stellen wij voor hier niet in mee te gaan. Op 26 mei bent u geïnformeerd over ons voorstel om bij de vaststelling van de begroting 2026 uit te gaan van de juiste loonindexering (conform de Drentse afspraken). Deze correctie is (zo spoedig mogelijk) gecommuniceerd en voorafgaand aan de zienswijzebehandeling. Aangezien de lagere indexering niet leidt tot een hogere deelnemersbijdrage, is een zienswijzeprocedure niet vereist. Daarom stellen wij voor de begroting vast te stellen met de correcte indexering, zodat deze aansluit bij de gemeentelijke en provinciale begrotingscyclus.

De oproep voor blijvende aandacht voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zoals PFAS wordt ondersteund. Deze oproep is in de zienswijzeprocedure voor de ontwerp U&H-strategie ook meermaals gedaan. De ontwerpstrategie is daarom op dit punt verduidelijkt.

Vaststelling begroting door het algemeen bestuur
Op 8 september neemt het algemeen bestuur met inachtneming van uw zienswijzen een besluit over de ontwerpbegrotingswijzing 2025 en de ontwerpbegroting 2026.

Omgevingsdienst Drenthe

Met de ontwerpbegroting borgen we een betrouwbare en toekomstgerichte uitvoering van milieuactiviteiten, zodat we samen met onze partners proactief en resultaatgericht bijdragen aan een schoon en veilig Drenthe. Nu én voor volgende generaties.

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe,

De voorzitter,
R.H. Meijer

de secretaris,
M. Heidekamp-Prins

Bijlagen:

- Bundeling zienswijzen

3-6-2025/09:52:15/8808/0001

Provinciehuis
Westerbrink 1, Assen
Postadres
Postbus 122, 9400 AC Assen

Statengriffie
T (0592) 36 55 19
E statengriffie@drentsparlement.nl
I www.drentsparlement.nl

Provinciale Staten Drenthe

Aan:
Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

RUD DRENTHE
No.:
Ingek.: 03 JUNI 2025

Assen, 28 mei 2025
Ons kenmerk: 22/SG/202500784
Behandeld door: K.F.J Bertels (0592) 36 5708
Onderwerp: Geen zienswijze ontwerpbegroting 2026

Geacht dagelijks bestuur,

Tijdens de provinciale Statenvergadering van 21 mei 2025 zijn de jaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe aan de orde geweest.
Hierbij ontvangt u het besluit van Provinciale Staten op de ontwerpbegroting 2026.

Hoogachtend,
Provinciale Staten van Drenthe,

mr. drs. S. Buissink,
Statengriffier

Bijlage:
- Besluit zienswijze ontwerpbegroting

3-6-2025/09:52:15/8808/0002

Besluit G-3

2025-14

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van het presidium van Provinciale Staten van Drenthe van 16 april 2025, kenmerk 16/SG/202500784;

BESLUITEN:

1. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerpbegrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst Drenthe
2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Drenthe
3. Kennis te nemen van de jaarstukken 2024 Omgevingsdienst Drenthe

Assen, 21 mei 2025

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

Gemeente Midden-Drenthe
Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl
Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, woe, vr 8:30 - 16:30
di 8:30 - 14:30
do 8:30 - 20:00

Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Datum: 5-6-2025
Behandeld door: Jacqueline van Gent
Zaaknummer: 4924495
Onderwerp: Ontwerpbegroting 2026

Uw kenmerk: 202500207
Bijlagen:
Verzonden op:

CONCEPT

Geacht bestuur,

Als lid van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe) ontvingen we op 18 april 2025 uw ontwerpbegroting 2026. De begroting geeft ons een beeld van de financiën en het beleid van uw organisatie voor 2026. Wij hebben de ontwerpbegroting behandeld in de raadsvergadering van 3 juli 2025.

Geen zienswijze begroting 2026
Hoewel er gekozen is om (voorlopig) voor het jaar 2026 de nullijn te hanteren, zien wij wel een verhoging van de deelnemersbijdrage. De verhoging is het gevolg van een indexatie op lonen en prijzen en de bijstelling van de kapitaallasten. Dit zorgt voor een hogere eigen bijdrage voor de gemeente Midden-Drenthe. Echter, blijft de verhoging binnen de gemaakte afspraken zoals opgenomen in de notitie ‘Samen werken voor Drenthe’.

Het is duidelijk dat de hogere bijdrage voor de gemeente onvermijdelijk is en de behandeling in de raadsvergadering geeft dan ook geen aanleiding om een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 te geven.

Bezuinigingen komende jaren
Vanwege de kortingen op de gemeentelijke bijdrage door het Rijk, ook wel bekend als het Ravijn, is besloten in 2026 de nullijn te hanteren. Hieruit blijkt dat de OD Drenthe zich bewust is van de bezuinigingsopgave en dat waarderen wij. De financiële situatie bij de gemeente is echter niet opgelost, de structurele tekorten lopen de komende jaren op. De gemeenteraad van de gemeente Midden-Drenthe is van mening dat ook Gemeenschappelijke Regelingen hieraan een bijdrage moeten leveren en roept de OD Drenthe dan ook op om voor de langere termijn binnen de begrotingen op zoek te gaan naar bezuinigingsmogelijkheden.

Wij refereren derhalve ook nog naar onze zienswijze U&H strategie Drenthe 2026-2029 waarin we dezelfde oproep aan u hebben gedaan.

Informatie
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jacqueline van Gent, accounthouder OD Drenthe, te bereiken op e-mailadres j.vangent@middendrenthe.nl

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris, de burgemeester

Omgevingsdienst Drenthe
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Ons kenmerk
31466-2025:082158
Behandeld door
M. Heijnen
Doorkiesnummer
14 0591
Bijlage

Datum
19 juni 2025
Onderwerp
Reactie op de Ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe

CONCEPT

Geachte leden van het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe,

Op 14 april 2025 ontvingen wij van u de Jaarstukken 2024, de Ontwerpbegrotingswijziging 2025 en de Ontwerpbegroting 2026. Wij hebben met interesse kennis genomen van de stukken, en hebben deze besproken in de raadsvergadering van 19 juni 2025. Middels deze brief willen wij onze reactie op de voorliggende stukken kenbaar maken aan u.

De Ontwerpbegrotingswijziging 2025 is conform onze zienswijze
In onze zienswijze op de Ontwerpbegroting 2025 gaven wij aan dat we ons zorgen maken over de financiële stabiliteit van de begroting. Dit omdat ieder jaar een gewijzigde begroting vastgesteld werd, waarbij het Jaarprogramma over dat jaar leidend leek. Wij gaven aan dat wij graag zien dat de begrotingen tussentijds niet gewijzigd worden, afgezien van indexatie van personeels- en overige kosten. Wij zijn dan ook positief over de voorliggende Ontwerpbegrotingswijziging 2025, nu hier slechts een verschuiving van werkzaamheden (en dus bijdrage) heeft plaatsgevonden, en geen uitzetting van de begroting, zoals in voorgaande jaren het geval was. Omdat wij tevreden zijn met de voorgestelde Ontwerpbegrotingswijziging, nemen wij deze voor kennisgeving aan, en dienen wij hier geen verdere zienswijze op in.

Wij zijn positief over de Ontwerpbegroting 2026
Wij zijn blij om te zien dat de Ontwerpbegroting tevens is opgemaakt conform de gedachte geuit in onze zienswijze op de Ontwerpbegroting van 2025. We zien enkel een uitzetting van de begroting op basis van indexatie van personeels- en overige kosten, en een dotatie voor een nieuw zaaksysteem. Een uitzetting van uren is dan ook niet opgenomen. Dit lijkt ons een goede keuze, gezien de lagere daadwerkelijke realisatie van het afgelopen jaar, en het feit dat dit jaar tot nu toe tevens een lagere realisatie laat zien dan vooraf op gerekend was. Dit leidt tot een beperkte toename van onze deelnemersbijdrage, en een beperkte uitzetting van de begroting van de Omgevingsdienst. Met het oog op de financiële onzekerheden voor het komende jaar, zien wij een goede, maar ook noodzakelijke lijn in de voorliggende Ontwerpbegroting, waarin alleen de noodzakelijke uitzetting is geweest.

Verder willen we onze waardering uitspreken voor de leesbaarheid en de compactheid van de begroting. We zien een sterke verbetering over de afgelopen jaren. Dit zien we tevens met betrekking tot de wijze van begroten. Zo zien we dat er meer realistisch begroot wordt. Ook vinden we dat ondanks het komende zogeheten ravijnjaar de Omgevingsdienst haar taken goed heeft weten weg te zetten, maar wel rekening heeft gehouden met wat er bij de deelnemers speelt

Verder zien we dat het ziekteverzuim nog steeds flink gedaald is ten opzichte van een aantal jaren geleden (gemiddeld ziekteverzuim van 6,6%). Uw organisatie heeft hier goed op ingezet, met goed resultaat.

Ondanks de positieve noot, blijven wij uw aandacht vragen
Wij willen uw blijvende aandacht vragen voor een zo verantwoord mogelijke besteding van de beschikbare middelen, en verzoeken u dan ook om de lijn van begrotingen die voor komend jaar is ingezet, voort te zetten. Dit mede met het oog op de omvang van de begroting, uitgezet tegen onze eigen, gemeentelijke begroting. Verder willen wij ook uw blijvende aandacht vragen voor de landelijke ontwikkelingen rondom de zeer zorgwekkende stoffen, zoals PFAS.

Wij gaan ervan uit u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijk groet,
De gemeenteraad van Borger-Odoorn,

De griffier, de voorzitter

I. Oosting MSc LLM mr. J. Seton

GEMEENTE NOORDENVELD

No: 5.3.c.
Onderwerp: Jaarstukken 2024, 2025 en 2026 van Omgevingsdienst Drenthe

De Raad van de gemeente Noordenveld,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van: 7 mei 2025;

gelet op de bepalingen van de Gemeentewet en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen,

BESLUIT

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2024, Ontwerpbegrotingswijziging 2025 en de Ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe);
2. In te stemmen met de volgende verwerking van de financiële gevolgen van de diverse jaarstukken:
   a. De afrekening van de verlaagde deelnemersbijdrage 2024 OD Drenthe door de Jaarrekening 2024 Noordenveld vast te stellen, waarin deze is opgenomen;
   b. De Ontwerpbegrotingswijziging 2025 OD Drenthe door de 1e trimesterrapportage 2025 vast te stellen;
   c. De deelnemersbijdrage voor Ontwerpbegroting 2026 OD Drenthe door de Begroting 2026 Noordenveld vast te stellen, waarbij de financiële verwachting in de Perspectiefschets 2026 wordt weergegeven;
3. Geen zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe);
4. Een zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe) conform bijlage bij het amendement.

Roden, 11 juni 2025

De Raad van de gemeente Noordenveld,

H. Huttinga, griffier

K. Smid, voorzitter

Bijlage bij amendement "Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Drenthe – Ontwerpbegroting 2026"

Zienswijze

De gemeenteraad van Noordenveld:

- Stemt in met de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe;

- Roept de Omgevingsdienst Drenthe op om kritisch te zijn met de uitgaven, gelet op de kortingen van het Gemeentefonds;

- Roept de Omgevingsdienst Drenthe op eventuele overschrijdingen bij de deelnemers tijdig te melden.

Gemeente Meppel

Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA Assen

Uw brief van 14 april 2025
Uw kenmerk 202500207

Ons kenmerk 3415279

Behandeld door Griffie

Telefoon 14 0522 Bijlage(n) 1 Datum 19 juni 2025

Onderwerp Zienswijze gemeenteraad Meppel – Ontwerpbegrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting OD Drenthe 2026

Geacht bestuur,

Dank voor het doen toekomen van de ontwerpbegrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe. Op donderdag 19 juni 2025 heeft de gemeenteraad van Meppel het volgende besluit genomen betreffende deze ontwerpbegrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting 2026:

1. *Geen zienswijze op de ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de Omgevingsdienst Drenthe in te dienen.*
2. *Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe in te dienen.*

Aanvullend verwacht de gemeenteraad van Meppel een reguliere begrotingswijzigingsprocedure betreffende de wijziging die ons op 26 mei 2025 (kenmerk: 202500356) is toegestuurd. Te meer om willekeur te voorkomen, omdat het nu toevallig voordelig uitvalt.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens de gemeenteraad,

W.J. Spoelstra,
griffier

A. Maathuis,
voorzitter

Gemeente Meppel

Raadsbesluit 6.3 nr. 3415279

De R a a d van de gemeente Meppel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 mei 2025, nr. 3415276;

Overwegende de aangeleverde financiële stukken van de gemeenschappelijke regelingen Reestmond, het Recreatieschap Drenthe, de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Drenthe, de Omgevingsdienst Drenthe, de Veiligheidsregio Drenthe en het Publiek vervoer Groningen Drenthe

b e s l u i t:

A. Werkvoorzieningsschap Reestmond

1. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting2026 en meerjarendoorrekening 2027- 2029 van Reestmond in te dienen.

B. Recreatieschap Drenthe

1. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van het Recreatieschap in te Dienen.

C. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

1. Geen zienswijze op de voorgestelde wijzigingen in de begroting 2025 van de GGD in te dienen.
2. Geen Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de GGD in te dienen.

D. Omgevingsdienst Drenthe

1. Geen zienswijze op de ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de Omgevingsdienst Drenthe in te dienen.
2. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe in te dienen.

E. Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

1. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de VRD in te dienen. Wel in de brief de waardering uitspreken en er waarde aan te hechten deze positieve lijn samen voort te zetten. Tegelijkertijd benadrukken dat het van belang is om kritisch te blijven kijken naar de taken en uitgaven en deze gezamenlijke scherpte vast te houden.

F. Publiek Vervoer Groningen Drenthe

1. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van Publiek Vervoer in te dienen.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 19 juni 2025

W.J. Spoelstra
griffier

A.. Maathuis
voorzitter

Postadres:
Postbus 2
7740 AA Coevorden
Telefoon 14 0524
Fax 0524-598555
info@coevorden.nl
www.coevorden.nl

Bezoekadres:
Kasteel 1
7741GC Coevorden

Omgevingsdienst Drenthe
t.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 1017
9400 BA Assen

Uw bericht	14 april 2025
Afdeling/Team	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Behandeld door	Y. Boeser
Kenmerk	31890-2025:239784
Bijlage(n)	1. raadsbesluit
Coevorden	27 mei 2025 Verzenddatum:
Onderwerp	Zienswijze betreffende de ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe

Geachte leden van het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe,

Op 14 april 2025 ontvingen wij van u de jaarstukken 2024, de ontwerpbegrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026. Daarnaast ontvingen wij op 27 mei 2025 van u een aanvullende brief waarin u aangeeft dat in de ontwerpbegroting 2026 abusievelijk het verkeerde indexcijfer voor de loonontwikkeling is opgenomen. Conform artikel 35 Wgr heeft u de raad van de gemeente Coevorden om haar zienswijze gevraagd.

In de raadsvergadering van 24 juni 2025 zijn de jaarstukken 2024, de ontwerpbegrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe (hierna: OD Drenthe) behandeld. Onze raad heeft met interesse kennis genomen van de stukken en besloten om gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Een kopie van het raadsbesluit hebben wij bijgevoegd.

Ontwerpbegrotingswijziging 2025
Naar aanleiding van de raadsvergadering van 24 juni 2025 heeft de raad besloten om geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de OD Drenthe. Wel willen wij meegeven dat er tevredenheid is ten aanzien van de verwerking van de zienswijzen op de initiële ontwerpbegroting 2025. Wij zijn positief over de voorliggende ontwerpbegrotingswijziging 2025 waarbij de begroting leidend is geweest voor het op te stellen jaarprogramma 2025 en deze niet verder is uitgezet, zoals voorgaande jaren wel het geval was.

Ontwerpbegroting 2026
Naar aanleiding van de raadsvergadering van 24 juni 2025 heeft de raad besloten om wel een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026. Aanleiding hiervoor is de brief van 26 mei 2025 waarin wordt aangegeven dat in de ontwerpbegroting 2026 abusievelijk het verkeerde indexcijfer voor de loonontwikkeling is opgenomen. Zo geeft u aan dat voor het jaar 2026 in de ontwerpbegroting is uitgegaan van een indexcijfer van 4,8%, maar dat dit onjuist blijkt en 2% dient te bedragen. Wij vragen u, gezien het ravijnjaar 2026, de ontwerpbegroting 2026 vast te stellen met toepassing van de juiste indexering (2% loonontwikkeling).

Verder willen wij onze waardering uitspreken over de verwerking van de zienswijze van vorig jaar en dat er ondanks het komende ravijnjaar 2026, de Omgevingsdienst Drenthe haar taken goed heeft weten weg te zetten in de begroting 2026.

Aandacht houden voor verantwoord begroten
Ondanks de positieve noot, willen wij blijvend uw aandacht vragen voor een zo sober en doelmatig mogelijke besteding van beschikbare middelen en wij verzoeken u om de lijn van begroten voor 2026 voort te zetten.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben over deze brief, dan kunt u contact opnemen via het telefoonnummer 14 0524 of via het e-mailadres info@coevorden.nl. Wij verzoeken u bij vervolgcorrespondentie het zaaknummer 31890-2025 te vermelden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Coevorden,

de secretaris	de burgemeester
K. Brinks	R. Bergsma

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025

Besluit

1.1 Kennis te nemen van de Jaarstukken 2024, de ontwerpbegrotingswijziging 2025 en de conceptbegroting 2026 van van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD).

1.2 Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegrotingswijziging 2025 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD).

1.3 Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (OD).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 19 juni 2025

De raad voornoemd,
Voorzitter: M.L.J. Out

Griffier: J. de Jonge

Raadsbesluit nr. 11

Betreft:

Raadsvoorstel Raadsvoorstel Behandeling ontwerpbegrotingen 2026 en jaarstukken 2024 gemeenschappelijke regelingen (GR)

De raad van de gemeente Tynaarlo;

Overweging

Gelet op artikel

B E S L U I T:

1. Kennis te nemen van de opleggers, ontwerpbegrotingen 2026 en jaarstukken 2024.
2. Geen zienswijze in te dienen op de conceptbegrotingen 2026 van Publiek Vervoer, RSD, OD Drenthe en Meerschap Paterswolde
3. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting GGD Drenthe
4. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting VRD
5. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting WPDA
6. In te stemmen met de begrotingswijziging voor 2025 van de GGD Drenthe en OD Drenthe
7. Wethouder H. Kuipers aan te wijzen als plaatsvervanger van wethouder H. de Graaf in het algemeen bestuur van het Meerschap Paterswolde.
8. Wethouder J.W.S. Peters aan te wijzen als plaatsvervanger van wethouder H. Kuipers in het algemeen bestuur van de GGD Drenthe.

Vries, 1 juli 2025

De raad voornoemd,

drs. M.J.F.J. Thijsen, voorzitter

M.M. Oenema, Interim - griffier

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Omgevingsdienst Drenthe
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 1017
9400 BA Assen

team
Concern Strategie en Advies

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
151263-2025	112188-2024		M.J. Visser
datum	**telefoon**	**fax**	**e-mail**
26 juni 2025	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Jaarstukken 2024, begrotingswijziging 2025 en begroting 2026

Geacht dagelijks bestuur,

Hierbij delen wij u mee dat de gemeenteraad van Emmen heeft besloten om de begroting 2026 van OD Drenthe, voor wat betreft de jaarschijf 2026, en de begrotingswijziging 2025 te voorzien van een positief advies.
Voor wat betreft de begroting 2026 gaan wij akkoord met de jaarschijf 2026 en hebben kennis genomen van de jaarschijven 2027, 2028 en 2029. We merken hierbij op dat er zorg is met betrekking tot de kosten in 2026 en verder in verband met de financiële onzekerheden die bij alle deelnemers van de gemeenschappelijk regelingen aanwezig zijn. Het is de vraag of de kosten ook in de toekomst kunnen worden gedragen.
Tevens hebben het college en de raad kennis genomen van de jaarrekening 2024 van OD Drenthe.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris — de burgemeester

M. Plantinga-Leenders — H.F. van Oosterhout

Gemeente Hoogeveen

Conform besloten
Raad - 5 JUN 2025

Raadsbesluit

Ontwerp

Nr. /

De raad van de gemeente HOOGEVEEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 juni 2025;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de ingediende concept jaarrekeningen 2024, begrotingswijzigingen 2025 en de conceptbegrotingen 2026 van de zes gemeenschappelijke regelingen.

2. Zienswijzen:

   A. Omgevingsdienst Drenthe
   Geen zienswijze in dienen op de conceptbegroting 2026.
   B. Stark
   Geen zienswijze in dienen op de conceptbegroting 2026.
   C. Recreatieschap
   Geen zienswijze in dienen op de conceptbegroting 2026.
   D. Veiligheidsregio Drenthe
   Geen zienswijze in dienen op de conceptbegroting 2026.
   E. GGD
   Geen zienswijze in te dienen.
   F. Publiek Vervoer
   Geen zienswijze in dienen op de conceptbegroting 2026.

3. Instemmen te stemmen met de begrotingswijziging 2025 OD Drenthe en GGD

4. Voor de GKB te wachten met het al dan wel of niet indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026.

Hoogeveen, 5 juni 2025

De raad voornoemd,

De griffier,
C. Elken-van Mierlo

De voorzitter,
M. Breukelman

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Datum	Ons kenmerk	Uw brief	Uw kenmerk
	2025-008288	14 april 2025	2025-00207

Onderwerp
Ontwerp-begrotingswijziging 2025 en ontwerp-begroting 2026

Geacht bestuur,

Wij hebben kennisgenomen van de door u toegezonden jaarcijfers 2024, de ontwerp-begrotingswijziging 2025 en de ontwerp-begroting 2026.

Via deze brief laten wij u weten dat dat wij geen nadere zienswijze indienen op de ontwerp-begrotingswijziging 2025 en op de ontwerp-begroting 2026.

Met vriendelijke groet,
Namens de gemeenteraad van Westerveld,

de griffier, de voorzitter,

R. Weernekers J. Spoelstra

Raadsbesluit

Ontwerp

Nr. 25RB026 /12

De raad van de gemeente DE WOLDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 juni 2025;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de ingediende concept-jaarrekeningen 2024 en conceptbegrotingen 2026 van de zes gemeenschappelijke regelingen.

2. Zienswijzen begroting 2026:

   A. Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe)
   Geen zienswijze in te dienen.

   B. Stark
   Geen zienswijze in te dienen

   C. Recreatieschap
   Geen zienswijze in te dienen.

   D. Veiligheidsregio Drenthe (VRD)
   Geen zienswijze in te dienen.

   E. GGD
   Wel een zienswijze in te dienen.

   F. Publiek Vervoer
   Geen zienswijze in te dienen

3. In te stemmen met de begrotingswijziging 2025 OD Drenthe.

4. Niet in te stemmen met begrotingswijziging 2025 GGD Drenthe.

Zuidwolde, 26 juni 2025

De raad voornoemd,

griffier,
J. van Roeden-Hoekstra

voorzitter,
Inge C.J. Nieuwenhuizen

Postadres
Postbus 93
9460 AB Gieten

Bezoekadres
Spiekersteeg 1, Gieten
Tel. :0592-267777
www.aaenhunze.nl
gemeente@aaenhunze.nl

Volg ons op
twitter.com/aaenhunze
facebook.com/aaenhunze

Aan het dagelijks bestuur van OD Drenthe
Postbus 1017
9400 BA ASSEN
e-mail: m.vandenberg@ruddrenthe.nl of info@ruddrenthe.nl

Onderwerp	:	Reactie jaarstukken 2024 en concept-begroting 2026				**Gieten, 30 Juni 2025**	
No.	:	2025-009499	**Behandeld door**	:	F.R. van Klaveren	**Uw brief van**	: 14 april 2025
Bijlagen	:		**Doorkiesnummer**	:	06 – 105 600 68	**Uw kenmerk**	: 202500207

Geacht bestuur,

Hierbij delen wij u mede dat de gemeenteraad in de vergadering van 26 juni jl. heeft besloten om de jaarrekening en het jaarverslag 2024 voor kennisgeving aan te nemen.

Voor de concept-beleidsbegroting 2026 ziet de gemeenteraad geen aanleiding een zienswijze in te dienen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met dhr. F.R. van Klaveren van team Financiën. Zijn telefoonnummer is 06 105 600 68.

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

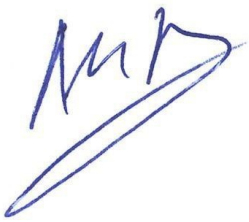

De heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester